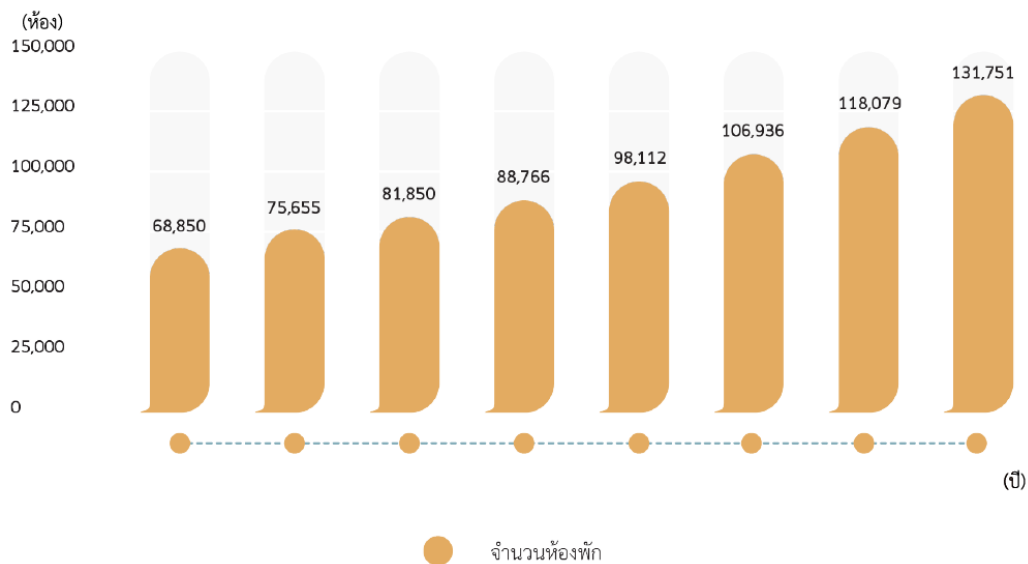
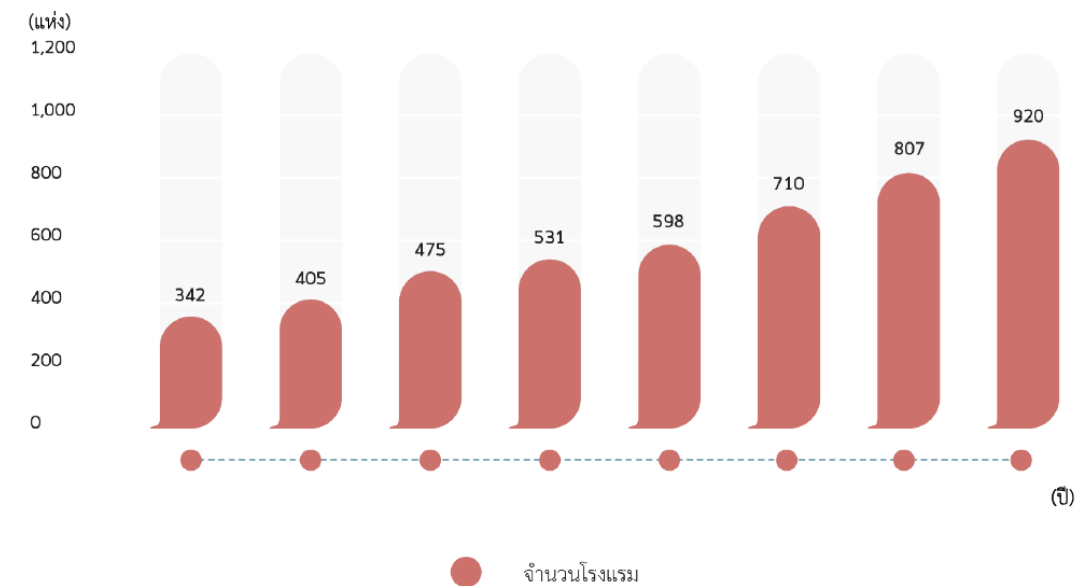

ส่วนที่ 3

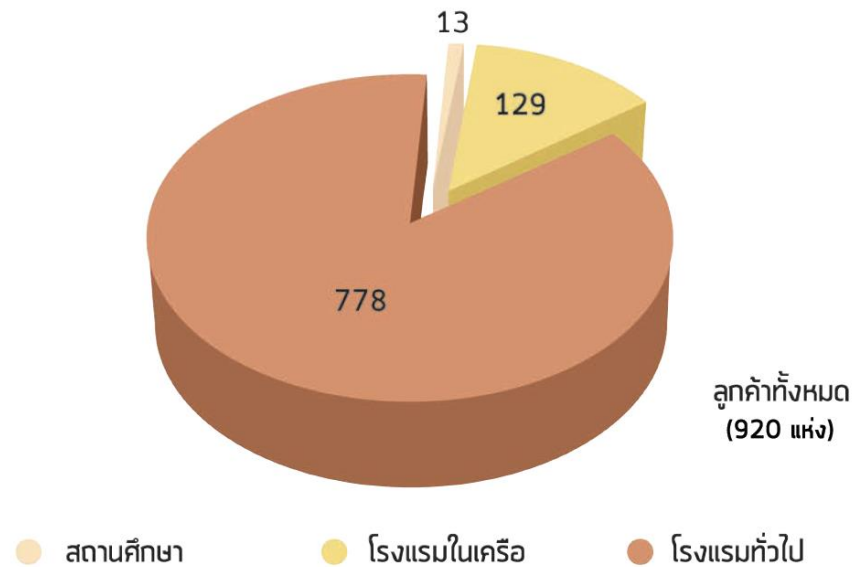
ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

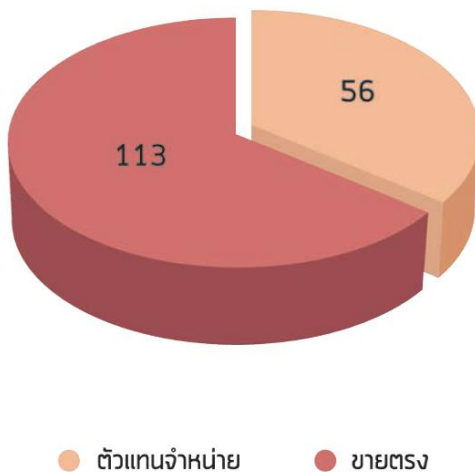
จำนวนโรงแรมและห้องพัก

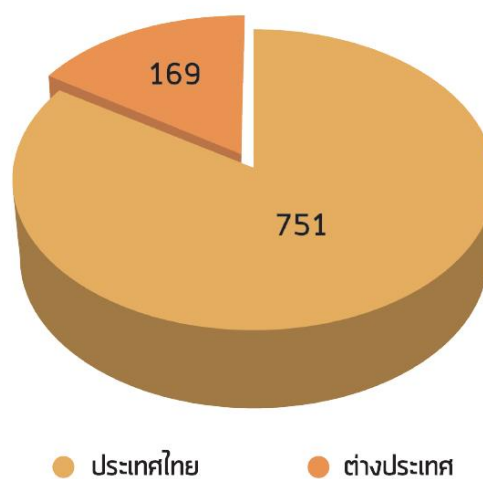
ลูกค้าแบ่งตามประเภท ปี 2561

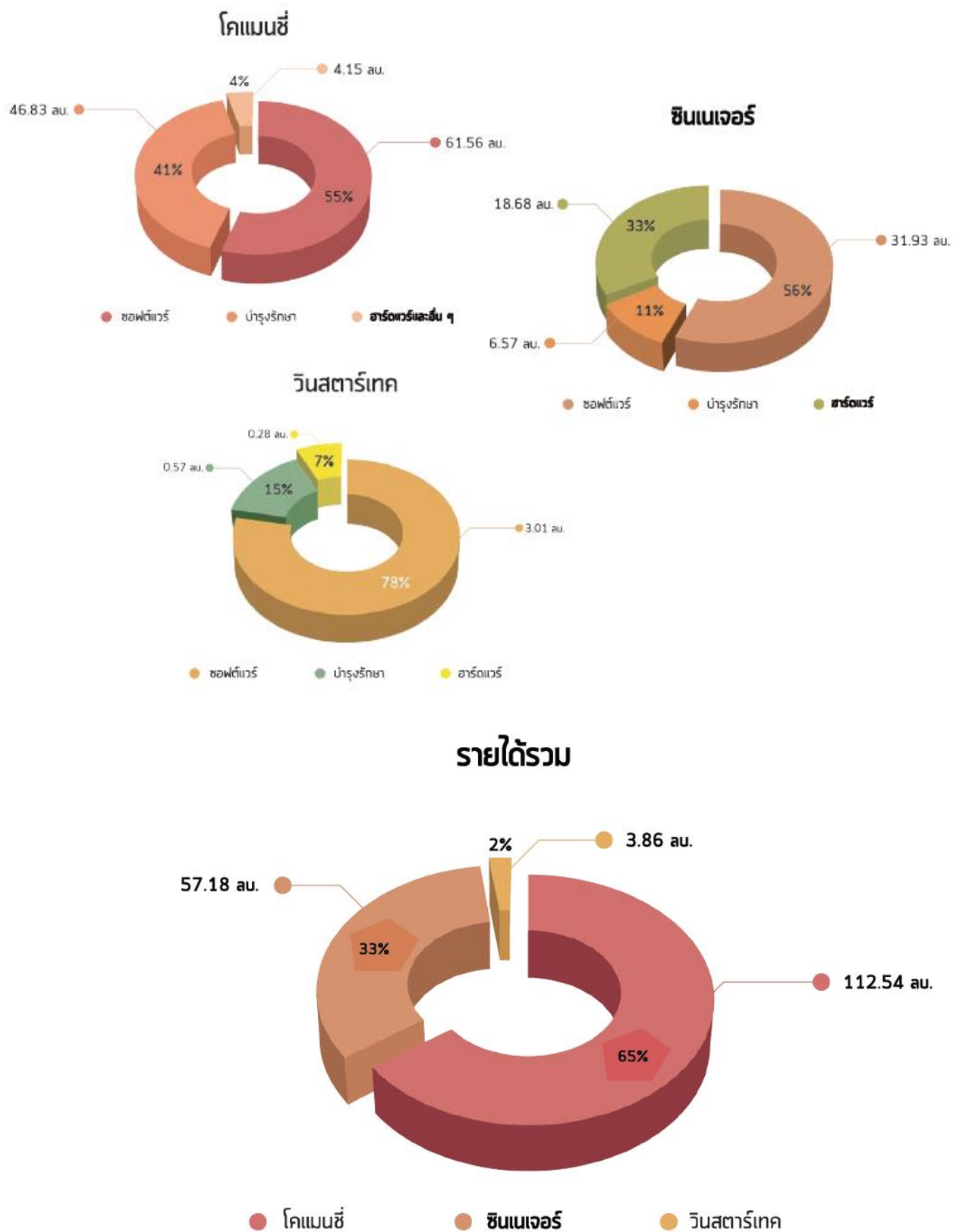
ขายตรง / ตัวแทนจำหน่าย (แห่ง)

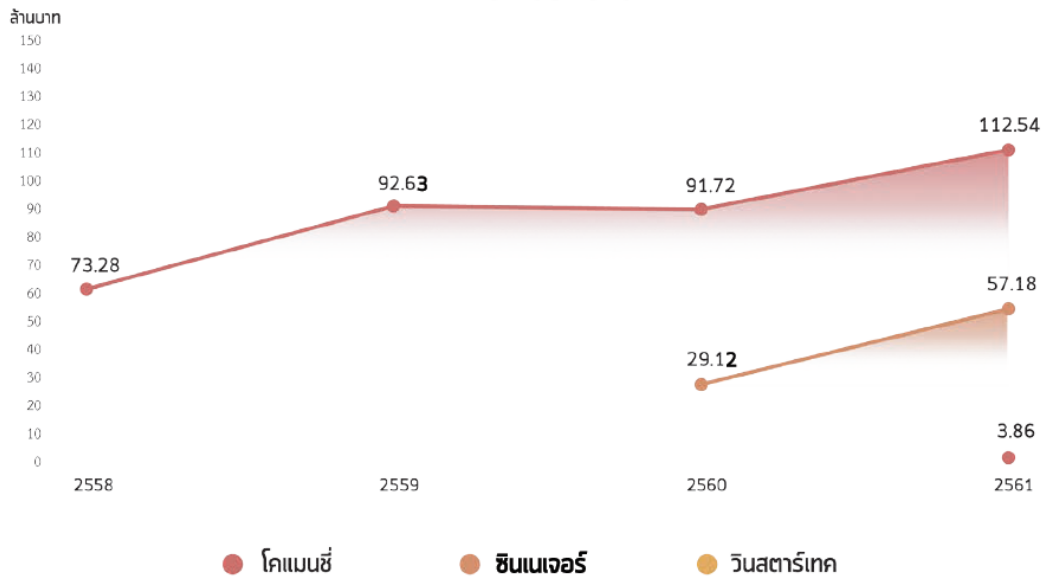
ประเทศไทย / ต่างประเทศ (แห่ง)

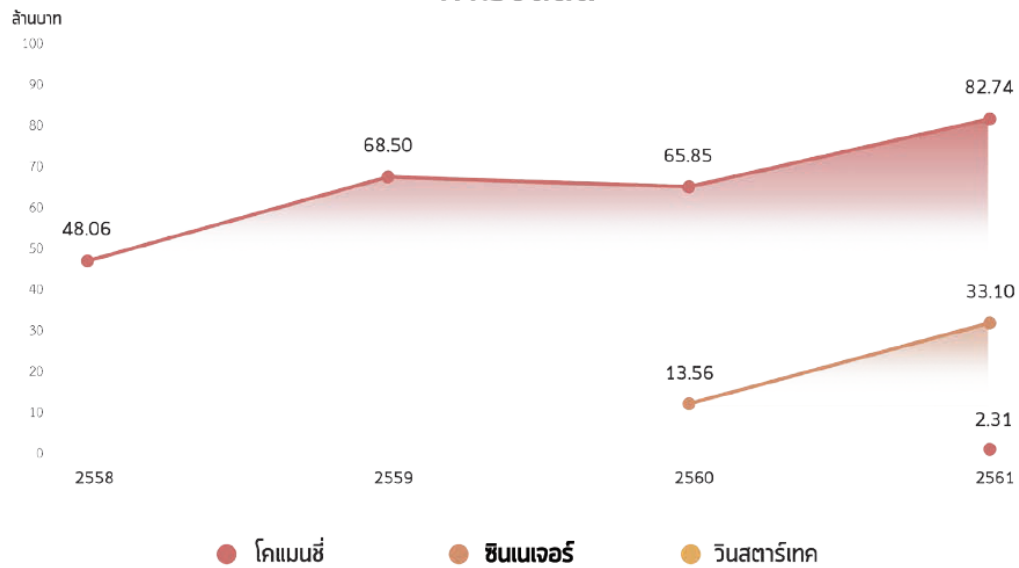
ภาพรวมรายได้ ปี 2561

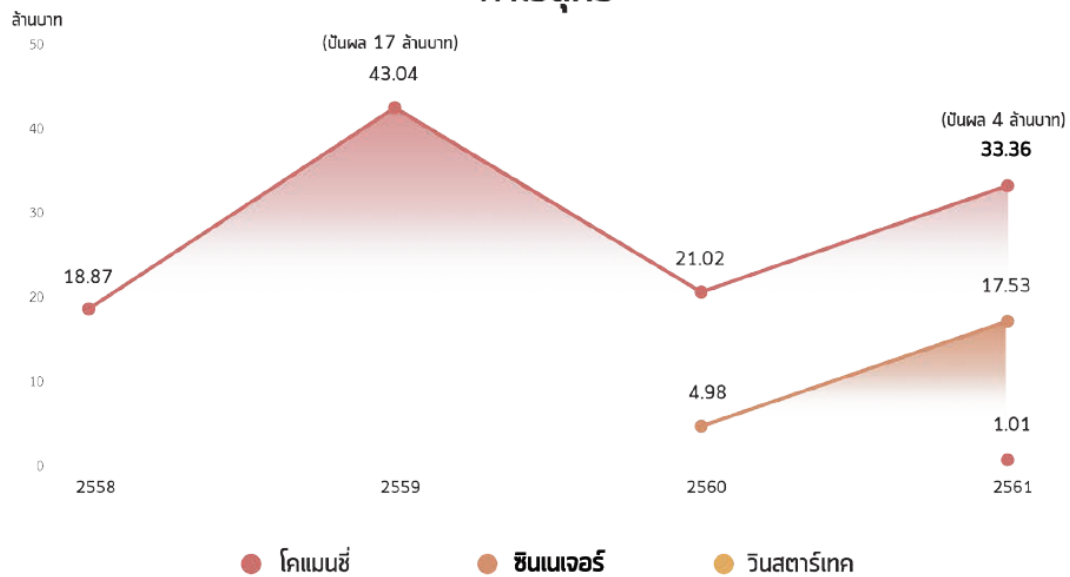
ภาพรวมรายได้

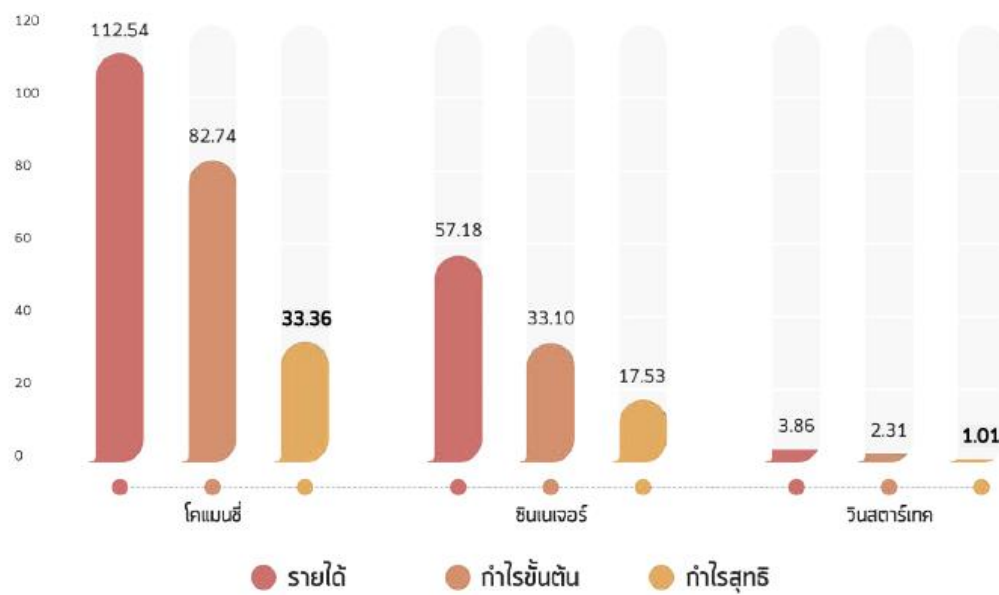
กำไรขั้นต้น

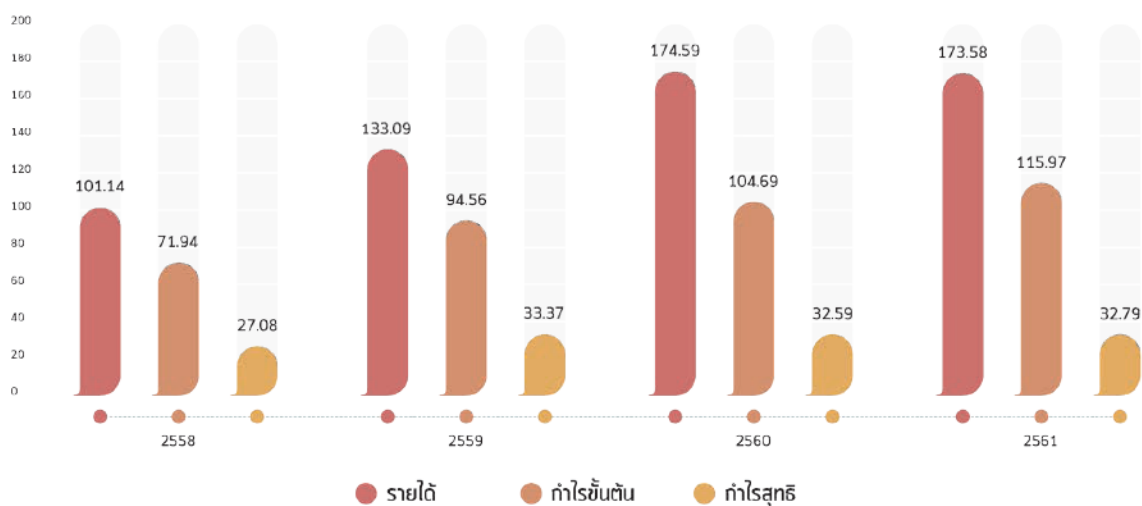
กำไรสุทธิ

สถิติทางการเงิน ปี 2561

สถิติทางการเงิน ปี 2558 - 2561 (งบการเงินรวม)

หมายเหตุ : สถิติทางการเงิน ปี 2558 - 2560 รวมผลประกอบการของ บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด

การวิเคราะห์และคำอธิบายฝ่ายจัดการ

ภาพรวมผลการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

บริษัท โคแมนซี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) ประกอบธุรกิจหลักเป็นผู้พัฒนาเพื่อจำหน่ายซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับบริหารจัดการโรงแรมและเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ และให้บริการติดตั้งโปรแกรมดังกล่าวในสถานที่ประกอบการของลูกค้า จัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้ใช้โปรแกรม และให้บริการหลังการขายโดยการให้คำปรึกษา การบริการซ่อมบำรุงต่าง ๆ และการบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2560 บริษัทฯ ได้เข้าลงทุนในบริษัท ซินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด (“SYN”) ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว โดย SYN เป็นผู้ดำเนินธุรกิจพัฒนาเพื่อจำหน่าย ติดตั้ง และให้บริการโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับบริหารจัดการร้านอาหาร สปา และบริการ เป็นต้น ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของ SYN โดยจดทะเบียนลิขสิทธิ์โปรแกรม pRoMiSe กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ SYN ให้บริการติดตั้งโปรแกรมดังกล่าวในสถานที่ประกอบการของลูกค้า จัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้ใช้โปรแกรม และให้บริการหลังการขายโดยให้คำปรึกษา และการบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561 บริษัทฯ ได้เข้าลงทุนในบริษัท วินสตาร์เทค จำกัด (“WST”) ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 87.5 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว โดย WST เป็นผู้ดำเนินธุรกิจพัฒนาเพื่อจำหน่าย ติดตั้ง และให้บริการโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับบริหารจัดการสนามกอล์ฟ ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของ WST โดยจดทะเบียนลิขสิทธิ์โปรแกรม WinGolf กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ WST ให้บริการติดตั้งโปรแกรมดังกล่าวในสถานที่ประกอบการของลูกค้า จัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้ใช้โปรแกรม และให้บริการหลังการขายโดยให้คำปรึกษา และการบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

งบการเงินรวมของบริษัทฯ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ได้รวมผลการดำเนินงานของบริษัทย่อย ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นในประเทศ	ถือหุ้นในอัตราร้อยละ ณ วันที่ 31 ธันวาคม		หมายเหตุ
			2561	2560	
บริษัท ซินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด (“SYN”)	ให้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์	ไทย	51.00	51.00	ถือหุ้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2560
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด (“WST”)	ให้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์	ไทย	87.50	-	ถือหุ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมแสดงรายได้รวมจากการขายและให้บริการจำนวน 173.58 ล้านบาท และ 120.84 ล้านบาท ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายได้จากการขายและให้บริการเพิ่มขึ้นจำนวน 52.74 ล้านบาทหรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.64 เกิดจากการเพิ่มขึ้นของรายได้จากบริษัทฯ จำนวน 20.82 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ สามารถปิดการขายกับโรงแรมใหม่ได้เป็นจำนวนมาก และจากโรงแรมเดิมในส่วนของสัญญาบริการซ่อมบำรุงรักษารายปี ซึ่งมีรายได้เพิ่มขึ้นตามจำนวนโรงแรมที่ใช้โปรแกรมของบริษัทฯ ที่เพิ่มขึ้น และจาก SYN จำนวน 28.06 ล้านบาท เนื่องจากในปีนี้ บริษัทฯ รวมรายได้จาก SYN เข้ามาทั้งปี แต่ในปี 2560 รวมรายได้จาก SYN เข้ามาเพียง 6 เดือน 11 วัน โดยรายได้ส่วนใหญ่ของ SYN ในปี 2561 เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการขายและให้บริการโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับร้านอาหาร และดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มขึ้นจากรายได้ของ WST จำนวน 3.86 ล้านบาท ที่รวมรายได้เข้ามาในปีนี้เป็นปีแรก จำนวน 7 เดือน โดยรายได้ส่วนใหญ่ของ WST เป็นรายได้จากการขายและให้บริการโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสนามกอล์ฟ และดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้อง

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวม มีกำไรสุทธิที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่จำนวน 32.79 ล้านบาท และ 30.15 ล้านบาท ตามลำดับ และมีอัตรากำไรสุทธิเท่ากับร้อยละ 18.89 และร้อยละ 24.95 ตามลำดับ โดยอัตรากำไรสุทธิที่ลดลงมีสาเหตุมาจากผลขาดทุนสำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิกสุทธิจากภาษีของ MSL จำนวน 15.08 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ และบริษัทย่อยยังสามารถทำกำไรสุทธิที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่รวมสำหรับปี 2561 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 2.64 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.76 ดังเหตุผลที่กล่าวไปในย่อหน้าก่อน

อนึ่ง หากบริษัทฯ ไม่รวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ WST จำนวน 1.02 ล้านบาท การขาย MSL จำนวน 2.70 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 4.69 ล้านบาท งบการเงินรวมจะมีกำไรสุทธิรวมสำหรับปี 2561 จำนวน 41.20 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิเท่ากับร้อยละ 23.74

เมื่อพิจารณาฐานะทางการเงินในงบการเงินรวมของบริษัทฯ พบว่าบริษัทฯ มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 จำนวน 518.07 ล้านบาท และ 497.47 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสิ้นปี 2561 มีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นจำนวน 20.60 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราว 123.51 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น 15.19 ล้านบาท และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้นจำนวน 1.95 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการจำหน่าย MSL การเพิ่มขึ้นของเงินมัดจำค่าท่องเที่ยวประจำปีบริษัทฯ และการเปลี่ยนมาจ่ายโบนัสพนักงานในปี อย่างไรก็ตาม ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นลดลง 30.74 ล้านบาท สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นลดลง 31.16 ล้านบาท ค่าความนิยมลดลง 51.31 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นลดลง 4.96 ล้านบาท ซึ่งส่วนมากเกิดขึ้นจากการจำหน่าย MSL เช่นเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ในข้างต้นและการเข้าลงทุนใน WST

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีหนี้สินรวมจำนวน 47.77 ล้านบาท และ 54.15 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสิ้นปี 2561 มีหนี้สินรวมลดลงจำนวน 6.38 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.78 มีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นจำนวน 12.13 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ พังจำหน่าย MSL ออกไปในปี 2561 อย่างไรก็ตาม ภาษีเงินได้ค้างจ่าย มีจำนวนเพิ่มขึ้น 3.34 ล้านบาท สาเหตุมาจากการที่บัตรส่งเสริมการลงทุน (BOI) ใบเดิมของบริษัทฯ นั้นครบกำหนด ในเดือนกันยายน 2560 อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้รับอนุมัติบัตร BOI ใหม่และได้เริ่มใช้สิทธิยกเว้นภาษีแล้วในเดือนมิถุนายน 2561 และประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงานเพิ่มขึ้น 4.37 ล้านบาท มีสาเหตุมาจากการเข้าลงทุนใน WST ในปี 2561 จึงได้รวมประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงานของ WST เข้ามาในปีนี้เป็นของบริษัทฯ และ SYN ที่เพิ่มขึ้นจากการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมจำนวน 470.30 ล้านบาท และ 443.33 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสิ้นปี 2561 มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมเพิ่มขึ้นจำนวน 26.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.08 มีสาเหตุหลักมาจาก บริษัทฯ มีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8.44 ล้านบาท ในระหว่างปี 2561 มีกำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี 2561 จำนวน 30.31 ล้านบาท และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมเพิ่มขึ้น 5.10 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ตั้งสำรองตามกฎหมายเพิ่มขึ้นจากกำไร สุทธิประจำปี 2561 ของบริษัทฯ จำนวน 1.67 ล้านบาท

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

1. รายได้จากการขายและให้บริการ

โครงสร้างรายได้จากการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

หน่วย: ล้านบาท

รายได้จากการดำเนินงาน	งบการเงินรวมสำหรับปี					
	2561		2560		เพิ่มขึ้น / (ลดลง)	
	จำนวน	ร้อยละต่อ รายได้ รวม	จำนวน	ร้อยละต่อ รายได้ รวม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการขายโปรแกรมและบริการที่เกี่ยวข้องโดยบริษัทฯ						
ขายและบริการติดตั้งโปรแกรม	61.56	35.47	47.25	39.10	14.31	30.29
บริการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง	46.83	26.98	40.92	33.86	5.91	14.44
บริการอื่นๆ ¹	4.15	2.39	3.55	2.94	0.60	16.90
รวม	112.54	64.84	91.72	75.90	20.82	22.70
รายได้จากการขายและบริการ และดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้องโดย SYN	57.18	32.94	29.12	24.10	28.06 ²	96.36 ²
รายได้จากการขายและบริการ และดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้องโดย WST	3.86	2.22	-	-	N/A ³	N/A ³
รวมรายได้จากการขายและให้บริการ	173.58	100.00	120.84	100.00	52.74	43.64

หมายเหตุ: ¹ บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การลงโปรแกรมใหม่ และการแก้ไขปัญหาการใช้งานเป็นรายครั้ง เป็นต้น

² บริษัทฯ เข้าลงทุนใน SYN ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2560

³ ไม่สามารถคำนวณได้ เนื่องจากบริษัทฯ เข้าลงทุนใน WST ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2561

รายได้จากการขายและให้บริการติดตั้งโปรแกรม และบริการดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้อง

ในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายและให้บริการติดตั้งโปรแกรมจำนวน 61.56 ล้านบาท และ 47.25 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 35.47 และร้อยละ 39.10 ตามลำดับ ของรายได้รวมจากการดำเนินงาน โดยปี 2561 รายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 14.31 ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.29 เนื่องจากกลุ่มลูกค้าผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์รายใหม่เปิดดำเนินการมากขึ้นกว่าปีก่อน อันเนื่องมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่ดีขึ้น เป็นไปในทางเดียวกับการเติบโตของเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย อีกทั้งจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยยังเติบโต

อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2561 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาจำนวน 38.28 ล้านคน เพิ่มขึ้น 2.69 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.54 จาก 35.59 ล้านคนในปี 2560 และสร้างรายได้ให้ประเทศไทยจำนวน 2.01 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 0.18 ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.63 จาก 1.83 ล้านล้านบาทในปี 2560 เป็นผลให้บรรดาผู้ลงทุนในหลายธุรกิจรวมถึงธุรกิจโรงแรมมีความมั่นใจในการลงทุนเปิดโรงแรมใหม่ ทำให้รายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้นจากปี 2560 โดยบริษัทฯ มีลูกค้าโรงแรมรายใหม่ในปี 2561 และ 2560 จำนวน 113 แห่ง และ 97 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 16 แห่ง หรือร้อยละ 16.49 และรายได้เฉลี่ยในปี 2561 และ 2560 เท่ากับ 5.45 แสนบาทต่อโรงแรม และ 4.87 แสนบาทต่อโรงแรมตามลำดับ สูงขึ้นจากปีก่อนเฉลี่ยจำนวน 0.58 แสนบาทต่อโรงแรม หรือร้อยละ 11.91 ซึ่งรายได้ต่อโรงแรมจะมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น จำนวนห้อง จำนวนระบบงาน เป็นต้น

ในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีรายได้จากการให้บริการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงจำนวน 46.83 ล้านบาท และ 40.92 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 26.98 และร้อยละ 33.86 ตามลำดับของรายได้รวมจากการดำเนินงาน โดยปี 2561 รายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 5.91 ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.44 มีสาเหตุหลักมาจากการที่บริษัทฯ สามารถขยายฐานลูกค้าได้ ซึ่งในการขายและให้บริการติดตั้งโปรแกรมครั้งแรกจะรวมรายได้จากการให้บริการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงด้วยเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 12 - 15 ของมูลค่างานในแต่ละสัญญา ซึ่งบริษัทฯ จะทยอยรับรู้รายได้ในส่วนนี้ตามสัดส่วนที่บริษัทฯ ได้ให้บริการกับลูกค้าไปแล้ว และอีกส่วนหนึ่งมาจากการที่ลูกค้าต่อสัญญาการบริการดูแลรักษาระบบกับทางบริษัทฯ หลังจากปีแรกจึงทำให้รายได้ในส่วนนี้เพิ่มขึ้นจากปี 2560 เนื่องจากบริษัทฯ มีฐานลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รายได้จากการให้บริการอื่น

รายได้จากการให้บริการอื่น เป็นรายได้จากการให้บริการด้านโปรแกรมและคอมพิวเตอร์แก่ลูกค้าที่ไม่ได้อยู่ในสัญญาบริการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง โดยคิดค่าบริการเป็นรายครั้ง โดยในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีรายได้จากการให้บริการอื่นจำนวน 4.15 ล้านบาท และ 3.55 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.39 และร้อยละ 2.94 ตามลำดับของรายได้รวมจากการดำเนินงาน โดยในปี 2561 รายได้จากการให้บริการอื่นเพิ่มขึ้นจำนวน 0.60 ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.90 มีสาเหตุหลักมาจากการมีลูกค้าที่ไม่ได้อยู่ในสัญญาบริการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงใช้บริการเป็นรายครั้งจำนวนสูงขึ้น และมีการอัพเกรดเวอร์ชันโปรแกรมของลูกค้าที่ไม่ได้อยู่ในสัญญาบริการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ทำให้รายได้จากการให้บริการอื่นดังกล่าวเพิ่มขึ้น

รายได้จากการขายและให้บริการ และดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้องโดย SYN

บริษัทฯ มีรายได้จากการดำเนินงานของ SYN ในงบการเงินรวมของปี 2561 และ 2560 จำนวน 57.18 ล้านบาท และ 29.12 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 32.94 และ 24.10 ของรายได้รวม ตามลำดับ โดยในปี 2561 รายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 28.06 ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 96.36 มีสาเหตุมาจากในปีนี้บริษัทฯ รวมรายได้ของ SYN เข้ามาทั้งปี แตกต่างจากปีก่อนซึ่งเป็นรายได้ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2560 (วันเข้าซื้อกิจการ) โดยรายได้ของ SYN เป็นรายได้จากการขายฮาร์ดแวร์และโปรแกรมสำเร็จรูป ให้บริการ และการดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้อง โดยกลุ่มลูกค้าหลักของ SYN ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านค้าปลีกและบริการ รวมถึงมีการขายฮาร์ดแวร์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้กับลูกค้าด้วย

รายได้จากการขายและให้บริการ และดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้องโดย WST

บริษัทฯ ได้รวมรายได้จากการดำเนินงานของ WST เข้ามาในงบการเงินรวมจากการเข้าซื้อกิจการ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2561 ซึ่งเป็นรายได้จากการขายโปรแกรมสำเร็จรูป ให้บริการ รวมถึงการดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่เกี่ยวข้อง เข้ามาในปี

2561 จำนวน 3.86 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.22 ของรายได้รวมจากการดำเนินงาน โดยกลุ่มลูกค้าหลักของ WST ได้แก่ สนามกอล์ฟ

2. รายได้อื่น

ในปี 2561 และ 2560 บริษัทฯ มีรายได้อื่นจำนวน 16.63 ล้านบาท และ 3.11 ล้านบาท ตามลำดับ รายได้อื่นส่วนใหญ่ประกอบด้วย ดอกเบี้ยรับ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่เกิดจากรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ และ รายได้อื่น ๆ โดยในปี 2561 รายได้อื่นเพิ่มขึ้นเนื่องจากการรับรู้กำไรจากการขายเงินลงทุนใน MSL จำนวน 12.55 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างมูลค่าสิ่งตอบแทนที่ได้รับและราคาตามบัญชีซึ่งประกอบไปด้วยสินทรัพย์และหนี้สินของ MSL นอกจากนี้ ดอกเบี้ยรับนั้นเพิ่มขึ้นจำนวน 0.78 ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.47 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้จากการขาย MSL ไปฝากประจำกับสถาบันการเงินต่าง ๆ

3. ต้นทุนการขายและให้บริการ

ต้นทุนการขายและให้บริการส่วนใหญ่ประกอบด้วย ต้นทุนเงินเดือนและค่าตอบแทนพนักงานที่เกี่ยวข้องในการ ให้บริการและพัฒนาโปรแกรม ต้นทุนอื่น ๆ เช่น ค่าซื้อ license เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบงานของ WST และต้นทุนฮาร์ดแวร์ ที่ซื้อมาจำหน่ายให้กับลูกค้าของ SYN

หน่วย: ล้านบาท

	งบการเงินรวมสำหรับปี			
	2561	2560	เพิ่มขึ้น	
			จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการขายและให้บริการ	173.58	120.84	52.74	43.64
ต้นทุนการขายและให้บริการ	57.61	42.58	15.03	35.30
กำไรขั้นต้น	115.97	78.26	37.71	48.19
อัตรากำไรขั้นต้น (ร้อยละ)	66.81	64.76		

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมของบริษัทฯ แสดงต้นทุนการขายและให้บริการจำนวน 57.61 ล้านบาท และ 42.58 ล้านบาท ตามลำดับ ในปี 2561 บริษัทฯ มีต้นทุนการขายและให้บริการเพิ่มขึ้นจำนวน 15.03 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 35.30 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการขายและให้บริการของ SYN จำนวน 9.54 ล้านบาท เนื่องจาก บริษัทฯ รวมผลการดำเนินงานของ SYN เข้ามาทั้งจำนวนในปี 2561 แต่ในปี 2560 เริ่มรวมผลการดำเนินงานของ SYN เข้ามา ในงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2560 และบริษัทฯ มีต้นทุนการขายและให้บริการเพิ่มขึ้น 3.93 ล้านบาท เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนและสวัสดิการในการจ้างพนักงานในส่วนของการบริหารโครงการและฝ่ายบริการลูกค้า เพิ่ม เพื่อรองรับจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการขายและให้บริการของ WST จำนวน 1.56 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ เริ่มรวมผลการดำเนินงานของ WST เข้ามาในงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2561 ทำให้บริษัทฯ มีต้นทุนการขายและให้บริการเพิ่มขึ้น

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมของบริษัทฯ มีอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 66.81 และร้อยละ 64.76 ตามลำดับ โดยอัตรากำไรขั้นต้นที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจาก SYN ในปี 2561 มีการขายซอฟต์แวร์ในสัดส่วนร้อยละ 67.33 ซึ่งมากกว่าปี 2560 ที่สัดส่วนร้อยละ 56.90 ซึ่งการขายซอฟต์แวร์นั้น มีอัตรากำไรขั้นต้นที่สูงกว่า โดยในปีที่ผ่านมาของ SYN มีอัตรากำไรขั้นต้นสำหรับการขายซอฟต์แวร์ที่ร้อยละ 75.01 และร้อยละ 22.59 สำหรับการขายฮาร์ดแวร์

4. ต้นทุนในการจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ต้นทุนในการจัดจำหน่าย

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมแสดงต้นทุนในการจัดจำหน่ายจำนวน 10.33 ล้านบาท และ 7.58 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนต้นทุนในการจัดจำหน่ายต่อรายได้รวมเท่ากับร้อยละ 5.95 และ ร้อยละ 6.27 ตามลำดับ ทั้งนี้ ต้นทุนในการจัดจำหน่ายส่วนใหญ่ประกอบด้วย ค่าโฆษณา ค่าคอมมิชชัน และค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่บริษัทฯ ลงโฆษณาตามสื่อสิ่งพิมพ์ ค่าสิ่งพิมพ์แผ่นพับของบริษัทฯ และค่าใช้จ่ายจัดบูธแสดงสินค้าและเข้าร่วมงานนิทรรศการต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของกลุ่มบริษัทฯ ในปี 2561 ต้นทุนในการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้นจำนวน 2.75 ล้านบาท เนื่องจากปี 2561 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการจัดแสดงสินค้า ค่าคอมมิชชัน และค่าเดินทาง - ฝากขาย เพิ่มขึ้น 1.12 ล้านบาท และ SYN มีต้นทุนในการจัดจำหน่ายเพิ่มขึ้น 1.55 ล้านบาท เนื่องจากมีการรับรู้ต้นทุนในการจัดจำหน่ายเข้ามาทั้งจำนวนในปี 2561 แต่ในปี 2560 เริ่มรวมผลการดำเนินงานของ SYN เข้ามาในงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2560

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมแสดงค่าใช้จ่ายในการบริหารจำนวน 60.99 ล้านบาท 47.81 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวมในปี 2561 เท่ากับร้อยละ 35.14 ซึ่งลดลงจากปีก่อนซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 39.56 สาเหตุเนื่องมาจากรายได้ของกลุ่มบริษัทในปีนี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งค่าใช้จ่ายในการบริหารนั้นไม่ได้แปรผันโดยตรงกับยอดขาย ทำให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวมลดลงดังกล่าว โดยค่าใช้จ่ายในการบริหารประกอบด้วย เงินเดือน โบนัส สวัสดิการพนักงาน ค่าเช่าสำนักงาน ค่าเดินทาง ค่าเสื่อมราคา ค่าบริการวิชาชีพและค่าธรรมเนียม ค่าเบี้ยประชุม เป็นต้น

ปี 2561 ค่าใช้จ่ายในการบริหารเพิ่มขึ้นจำนวน 13.18 ล้านบาท ซึ่งค่าใช้จ่ายในการบริหารของบริษัทฯ เพิ่มขึ้น 7.06 ล้านบาท เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน เช่น เงินเดือน เนื่องจากการเพิ่มจำนวนบุคลากรในหลายฝ่าย รวมทั้งค่าเช่าและค่าใช้จ่ายสำนักงาน เพื่อรองรับการเติบโตทางธุรกิจของบริษัทฯ และค่าใช้จ่ายในการบริหารของ SYN เพิ่มขึ้นจำนวน 4.82 ล้านบาท เนื่องจากการรวมค่าใช้จ่ายในการบริหารของ SYN เข้ามาเต็มปี และมีการรวมค่าใช้จ่ายในการบริหารของ WST เข้ามาในปี 1.29 ล้านบาท

5. ค่าใช้จ่ายอื่น

ปี 2561 ค่าใช้จ่ายอื่นลดลงจำนวน 0.27 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2560 บริษัทฯ มีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จำนวน 0.25 ล้านบาท ซึ่งในปี 2561 ไม่มีรายการดังกล่าว

6. ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

บริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยบริษัทฯ ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการคือวันที่ 3 กันยายน 2552 ซึ่งบัตรส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวได้หมดอายุลงในวันที่ 3 กันยายน 2560 และ SYN ได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการคือวันที่ 8 ตุลาคม 2552 ซึ่งบัตรส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวได้หมดอายุลงในวันที่ 8 ตุลาคม 2560

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมแสดงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จำนวน 4.69 ล้านบาท และ 1.24 ล้านบาท ตามลำดับ โดยในปี 2561 ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้เพิ่มขึ้นจำนวน 3.45 ล้านบาท หรือมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 278.23 เนื่องจากสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทฯ และ SYN ได้สิ้นสุดระหว่างปี 2560 ทั้งนี้บริษัทฯ และ SYN ได้มีการขออนุมัติบัตรส่งเสริมการลงทุนใหม่ในระหว่างปี 2561 ซึ่งบริษัทฯ ได้รับการอนุมัติบัตร BOI ดังกล่าวแล้วในเดือนมิถุนายน 2561 และได้เริ่มใช้สิทธิยกเว้นภาษีสำหรับรายได้จากการขายและให้บริการในเดือนมิถุนายน 2561 โดยภาษีเงินได้ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวเกิดจากรายได้จากการขายและให้บริการของบริษัทฯ ในช่วงระหว่างการขอบัตร BOI ใหม่

7. กำไรสุทธิ

ในปี 2561 และ 2560 งบการเงินรวมแสดงกำไรสุทธิจำนวน 32.79 ล้านบาท และ 30.15 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 18.89 และร้อยละ 24.95 ตามลำดับ อัตรากำไรสุทธิที่ลดลงมีสาเหตุมาจากผลขาดทุนสำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิกสุทธิจากภาษีของ MSL จำนวน 15.08 ล้านบาทในปี 2561 แต่ในปี 2560 MSL มีผลกำไร 8.66 ล้านบาท ดังนั้นหากไม่นับรวมผลการดำเนินงานของ MSL บริษัทฯ จะมีอัตรากำไรสุทธิสำหรับปี 2561 และ 2560 เท่ากับร้อยละ 27.58 และ ร้อยละ 17.78 ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทฯ มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจำนวน 2.64 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.76 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่เพิ่มขึ้นมากในปีทำให้บริษัทฯ มีกำไรมากขึ้น และการรับรู้กำไรของ SYN เข้ามาเต็มปีในปี

การวิเคราะห์ฐานะการเงิน

หน่วย: ล้านบาท

งบแสดงฐานะการเงิน				
รายการ	2561	2560	เพิ่มขึ้น/(ลดลง)	
			จำนวน	ร้อยละ
สินทรัพย์รวม	518.07	497.47	20.60	4.14
หนี้สินรวม	47.77	54.14	(6.37)	(11.77)
ส่วนของผู้ถือหุ้น	470.30	443.33	26.97	6.08

สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ มีสินทรัพย์รวมทั้งหมด 518.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 20.60 ล้านบาท เมื่อเทียบกับ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีสินทรัพย์รวม 497.47 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักมาจากรายการดังต่อไปนี้

1. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุนชั่วคราว

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 401.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 123.51 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.50 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 277.56 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากบริษัทฯ รับชำระเงินจากการจำหน่ายเงินลงทุนใน MSL เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2561 จำนวน 112.43 ล้านบาท

2. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 18.63 ล้านบาท ลดลงจำนวน 30.75 ล้านบาท หรือร้อยละ 62.27 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 49.38 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากการจำหน่าย MSL ทำให้ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นและรายได้ค้างรับที่เป็นของ MSL ในงบการเงินรวมของปี 2561 ลดลงทั้งจำนวน ซึ่งในปี 2560 MSL มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นและรายได้ค้างรับจำนวน 31.85 ล้านบาท

โดยในงบการเงินรวมมียอดลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 4.94 ล้านบาท ของ SYN จำนวน 8.08 ล้านบาท และของ WST จำนวน 1.13 ล้านบาท ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้ให้ความสำคัญกับการติดตามการชำระหนี้โดยได้มีการพิจารณาลูกหนี้ค้างนานรายตัวและหารือร่วมกับฝ่ายดำเนินการที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบสาเหตุและติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการเร่งรัดติดตามการจ่ายชำระเงินจากลูกค้า

3. เงินให้กู้ยืมระยะสั้น

เงินให้กู้ยืมระยะสั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 15.19 ล้านบาท ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มียอดเป็นศูนย์ สาเหตุหลักมาจากการจำหน่าย MSL ทำให้หนี้สินที่ MSL มีกับทางบริษัทฯ ณ วันที่ยังเป็นบริษัทย่อย ได้แก่ เงินปันผลค้างรับจำนวนประมาณ 9 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน 5 ล้านบาท ดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน 0.12 ล้านบาท และค่าบริหารจัดการค้างรับ 1.07 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 15.19 ล้านบาท ถูกจัดประเภทเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น

4. สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 1.32 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 0.41 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.05 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 0.91 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือของ SYN เนื่องจากช่วงปลายปี 2561 มีคำสั่งซื้อเข้ามาจำนวนมาก ทำให้ SYN มีการสำรองสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจำนวน 0.25 ล้านบาท โดยสินค้าคงเหลือหลัก ๆ ที่เพิ่มขึ้นมาของ SYN คือ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ และมีสินค้าคงเหลือของ WST ที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าลงทุนใน WST จึงได้รวมสินค้าคงเหลือเข้ามา 0.04 ล้านบาท สินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้นส่วนที่เหลือ เป็นงานระหว่างทำของบริษัทฯ ที่เพิ่มขึ้น 0.12 ล้านบาท

5. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 2.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 1.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 198.98 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 0.98 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากการจ่ายเงินมัดจำค่าห้องเที่ยวประจำปีบริษัทฯ จำนวน 1.46 ล้านบาท และค่ามัดจำอื่น ๆ 0.49 ล้านบาท

6. อุปกรณ์

อุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 5.09 ล้านบาท ลดลงจำนวน 0.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.88 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 5.98 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากการจำหน่าย MSL ทำให้อุปกรณ์ที่เป็นของ MSL ทั้งจำนวน ลดลง 0.79 ล้านบาท และมีค่าเสื่อมราคาสำหรับปี จำนวน 2.28 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีการซื้ออุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจการในระหว่างปี จำพวกคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนพนักงานที่เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับกับฐานลูกค้าที่มากขึ้น จำนวน 2.16 ล้านบาท และจากการลงทุนใน WST จึงได้รวมอุปกรณ์ของ WST เข้ามา 0.04 ล้านบาท

7. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 18.22 ล้านบาท ลดลงจำนวน 31.16 ล้านบาท หรือร้อยละ 63.10 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 49.38 ล้านบาท มีสาเหตุมาจากการจำหน่าย MSL ทำให้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่เป็นของ MSL ซึ่งประกอบไปด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์และความสัมพันธ์กับลูกค้าลดลงจำนวน 31.27 ล้านบาท อย่างไรก็ตามโปรแกรมคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนาของบริษัทฯ ได้แก่ ระบบ Business Intelligent และ W-Series และ SYN ได้แก่ ระบบ Inventory Restaurant Management และ pRoMiSe Ultra เพิ่มขึ้นจำนวน 7.56 ล้านบาท และจากการลงทุนใน WST จึงได้รวมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งประกอบไปด้วยโปรแกรมบริหารจัดการสนามกอล์ฟ WinGolf และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนาซึ่งประกอบไปด้วยโปรแกรมบริหารจัดการร้านอาหารในสนามกอล์ฟ WinRMS และ WinGolf Lite ซึ่งเป็นโปรแกรมบริหารจัดการสนามกอล์ฟเวอร์ชันใหม่ของ WST เข้ามา รวม 2.03 ล้านบาท ในขณะที่มีการตัดจำหน่ายโปรแกรมคอมพิวเตอร์จำนวน 6.77 ล้านบาท และการตัดจำหน่ายความสัมพันธ์กับลูกค้าจำนวน 2.71 ล้านบาท ในระหว่างปี 2561

8. ค่าความนิยม

ค่าความนิยม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 53.74 ล้านบาท ลดลงจำนวน 51.31 ล้านบาท หรือร้อยละ 48.84 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 105.05 ล้านบาท มีสาเหตุมาจากการจำหน่าย MSL ทำให้ค่าความนิยมลดลง 64.26 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม มีการลงทุนใน WST ทำให้เกิดค่าความนิยมจำนวน 12.95 ล้านบาท โดยค่าความนิยมเกิดจากการเข้าซื้อหุ้นสามัญของ WST ในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิของ WST ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2561 ค่าความนิยมจำนวน 53.74 ล้านบาท ยังไม่มีการบันทึกด้อยค่าของค่าความนิยมแต่อย่างใด

9. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 1.86 ล้านบาท ลดลงจำนวน 4.96 ล้านบาท หรือร้อยละ 72.72 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 6.82 ล้านบาท สาเหตุหลักเกิดจากการจำหน่ายเงินลงทุนใน

MSL ทำให้เงินฝากธนาคารที่ใช้เป็นหลักประกันของ MSL ที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวม ณ สิ้นปีที่แล้วทั้งจำนวนลดลง 5.62 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จากการเข้าลงทุนใน WST จึงได้รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นเข้ามา 0.57 ล้านบาท ซึ่งประกอบไปด้วยเงินมัดจำค่าเช่าอาคารและอุปกรณ์ จำนวน 0.21 ล้านบาท และภาษีเงินได้นิติบุคคลจ่ายล่วงหน้า จำนวน 0.36 ล้านบาท

หนี้สิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีหนี้สินรวมทั้งหมด 47.77 ล้านบาท ลดลงจำนวน 6.37 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.77 เมื่อเทียบกับ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีหนี้สินรวม 54.14 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักมาจากรายการดังต่อไปนี้

1. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 30.03 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 จำนวน 12.13 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.77 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 42.16 ล้านบาท มีสาเหตุหลักมาจากเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นของ MSL ทั้งจำนวนลดลง 9.84 ล้านบาท รายได้รับล่วงหน้าของ MSL ทั้งจำนวนลดลง 3.04 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของ MSL ทั้งจำนวนลดลง 1.26 ล้านบาท และหนี้สินหมุนเวียนอื่นของ MSL ทั้งจำนวนลดลง 1.49 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ พังจำหน่าย MSL ออกไปในปี 2561 ซึ่งในงบแสดงฐานะการเงินของปี 2560 จะยังแสดงยอดคงเหลือของ MSL อยู่ นอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของบริษัทฯ ลดลง 2.17 ล้านบาท อันเนื่องมาจาก ในปี 2560 มีการตั้งโบนัสค้างจ่าย แต่สำหรับโบนัสประจำปี 2561 ของบริษัทฯ ได้ถูกจ่ายภายในสิ้นปี อย่างไรก็ตามบริษัทฯ และบริษัทย่อย มีรายได้รับล่วงหน้าเพิ่มขึ้น 2.45 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ และบริษัทย่อยมีฐานลูกค้าจำนวนมากขึ้น ทำให้มีการรับค่าบริการในส่วนของสัญญาบริการซ่อมบำรุงรายปีเข้ามามากขึ้นตามลำดับ

2. ภาษีเงินได้ค้างจ่าย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 3.48 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 3.34 ล้านบาท หรือร้อยละ 2,385.71 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 0.14 ล้านบาท สาเหตุมาจากการที่บัตรส่งเสริมการลงทุน (BOI) ใบเดิมของบริษัทฯ นั้นครบกำหนด และบริษัทฯ มีรายได้จากการขายและให้บริการของบริษัทฯ ในช่วงระหว่างการขอบัตร BOI ใหม่ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้รับอนุมัติบัตร BOI ดังกล่าวแล้วในเดือนมิถุนายน 2561 และได้เริ่มใช้สิทธิยกเว้นภาษีสำหรับรายได้จากการขายและให้บริการในเดือนมิถุนายน 2561 แล้ว

3. หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 0.94 ล้านบาท ลดลงจำนวน 0.96 ล้านบาท หรือร้อยละ 50.53 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 1.90 ล้านบาท มีสาเหตุมาจากการลดลงของหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จากผลแตกต่างชั่วคราวของมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมของ SYN ณ วันที่ลงทุนใน SYN ที่ตัดจำหน่ายในปี จำนวน 0.43 ล้านบาท และบริษัทฯ มีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้นจำนวน 0.53 ล้านบาท จากผลแตกต่างชั่วคราวจากประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงานที่เพิ่มขึ้นมากตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยในปี

4. ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน

ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวน 10.54 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 4.37 ล้านบาท หรือร้อยละ 70.83 เมื่อเทียบกับวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีจำนวน 6.17 ล้านบาท มีสาเหตุมาจากการเข้าลงทุนใน WST ในปี 2561 จึงได้รวมประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงานของ WST เข้ามาในปีนี้นี้จำนวน 0.47 ล้านบาท และเป็นของบริษัทฯ และ SYN ที่เพิ่มขึ้น 4.23 ล้านบาท จากการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย อย่างไรก็ตามมีการกลับรายการหนี้สินผลประโยชน์พนักงานของ MSL จำนวน 0.33 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ พึ่งจำหน่ายเงินลงทุนใน MSL ออกไปในปี 2561

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทฯ และบริษัทย่อย มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมทั้งหมด 470.30 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 26.97 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.08 เมื่อเทียบกับ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งมีส่วนของผู้ถือหุ้นรวม 443.33 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงหลักมาจาก บริษัทฯ มีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 8.44 ล้านบาท ในระหว่างปี 2561 มีกำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี 2561 จำนวน 30.31 ล้านบาท และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมเพิ่มขึ้น 5.10 ล้านบาท (ประกอบไปด้วย ยอดเงินปันผลของบริษัทย่อยจ่ายให้แก่ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม 3.85 ล้านบาท การได้มาซึ่งส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมจากการลงทุนในบริษัทย่อย 0.23 ล้านบาท และกำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม 8.71 ล้านบาท) ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ตั้งสำรองตามกฎหมายเพิ่มขึ้นจากกำไรสุทธิประจำปี 2561 ของบริษัทฯ จำนวน 1.67 ล้านบาท

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัท โคแมนซี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ตระหนักถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดให้มีรายงานทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วนและเพียงพอโดยในการจัดทำงบการเงินประจำปีของบริษัทฯ และบริษัทย่อยนั้นได้ดำเนินการตามข้อบังคับของบริษัทฯ และตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวัง รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการสอบทานจากคณะกรรมการตรวจสอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงินและระบบการควบคุมภายใน และความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานประจำปีนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทขอให้คำรับรองว่า รายงานทางการเงินตามที่ได้แสดงไว้ในรายงานประจำปี 2561 ฉบับนี้ มีความถูกต้องตามที่ควรและจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ซึ่งได้ถือปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ ระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ โดยรวมมีความเพียงพอและเหมาะสม และสามารถสร้างความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลต่อความเชื่อถือได้ของงบการเงินเฉพาะกิจการ และงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

(ดร. นิยม ตันติยาสวัสดิกุล)

ประธานกรรมการบริษัท

(นายสมบุญ ศุขีวีริยะ)

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการ

บริษัท โคเมนซี อินเทอร์เน็ตชั่นแนล จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท โคเมนซี อินเทอร์เน็ตชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท โคเมนซี อินเทอร์เน็ตชั่นแนล จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้ แสดงฐานะการเงินของบริษัท โคเมนซี อินเทอร์เน็ตชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท โคเมนซี อินเทอร์เน็ตชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

โดยมิได้เป็นการแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 บริษัทได้ขายเงินลงทุนทั้งหมดในบริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด ให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2561 ทั้งนี้บริษัทจัดประเภทกำไรสุทธิของบริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นกำไรสุทธิจากการดำเนินงานที่ยกเลิกในงบกำไรขาดทุนรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 4 ในเดือนมิถุนายน 2561 บริษัท โคมินซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ได้เข้าซื้อหุ้นในบริษัท วินสตาร์เทค จำกัด โดย ณ วันที่รายงาน บริษัทอยู่ระหว่างดำเนินการประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาที่ระบุได้และหนี้สินที่รับมาและการปันส่วนมูลค่ายุติธรรมของรายการ ณ วันที่ซื้อกิจการ อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ใช้มูลค่าของสินทรัพย์สุทธิตามบัญชีจากข้อมูลทางการเงินระหว่างกาล ณ วันที่ซื้อกิจการของบริษัทย่อยดังกล่าว รวมทั้งพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะกระทบต่อข้อมูลดังกล่าวเป็นมูลค่าของสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการซื้อกิจการครั้งนี้ รวมทั้งวัดมูลค่าของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมด้วยมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยดังกล่าวตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือ และบันทึกผลต่างระหว่างราคาซื้อกับมูลค่าของสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการซื้อกิจการดังกล่าวไว้ในบัญชีค่าความนิยมเป็นจำนวนเงิน 12.95 ล้านบาท กระบวนการวัดมูลค่านี้จะถูกดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกินกว่าหนึ่งปีนับจากวันที่ซื้อกิจการ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560) “การรวมธุรกิจ” โดยในระหว่างช่วงระยะเวลาในการวัดมูลค่า บริษัทจะทำการปรับย้อนหลังประมาณการที่เคยรับรู้ไว้ ณ วันที่ซื้อกิจการ และรับรู้สินทรัพย์และหนี้สินเพิ่มเติม และบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สะท้อนผลของข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้รับที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและสถานการณ์แวดล้อมที่มีอยู่ ณ วันที่ซื้อกิจการ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
<p>การซื้อขายธุรกิจ</p> <p>ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทได้เข้าซื้อบริษัท วินสตาร์เทค จำกัด (“วินสตาร์เทค”) เป็นจำนวนเงินรวม 14.58 ล้านบาท โดยกลุ่มบริษัทอยู่ในระหว่างดำเนินการประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้มาที่ระบุได้และหนี้สินที่รับมา และการปันส่วนมูลค่ายุติธรรมของรายการ ณ วันที่ซื้อกิจการ เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ คือ ความถูกต้องของการดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจและการรับรู้รายการสินทรัพย์และหนี้สินของวินสตาร์เทค ณ วันซื้อกิจการ รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องว่าเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่</p> <p>ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีสำหรับเกณฑ์การจัดทำงบการเงินรวม และรายละเอียดการซื้อขายธุรกิจวินสตาร์เทคได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2.4 และข้อ 4 ตามลำดับ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจ • ทดสอบการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการซื้อธุรกิจ • ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบข้อตกลงและเงื่อนไขในสัญญาซื้อขายหุ้น หลักฐานการชำระเงิน หลักฐานการโอนกรรมสิทธิ์ในหุ้นสามัญ และตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการบันทึกบัญชี - ตรวจสอบรายละเอียดสินทรัพย์และหนี้สินของวินสตาร์เทค ณ วันซื้อกิจการ ซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบความมีอยู่จริง กรรมสิทธิ์ ข้อมูลพื้นฐาน ความครบถ้วนและการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สิน - สอบทานการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องว่าเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
<p>การรับรู้รายได้จากการขายและให้บริการ</p> <p>การดำเนินงานที่สำคัญของกลุ่มบริษัทคือการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้ง ซึ่งมีเงื่อนไขและข้อตกลงที่แตกต่างกันสำหรับแต่ละสัญญา ดังนั้นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ คือ การพิจารณาว่ารายได้จากการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้งนั้นเกิดขึ้นจริงและมีการรับรู้รายได้จากการขายและให้บริการในรอบระยะเวลาบัญชีที่ถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่</p> <p>ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีสำหรับรายได้และรายละเอียดของข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน ได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.11 และข้อ 28 ตามลำดับ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้ง • ทดสอบการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุมภายใน • ทดสอบความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการขายพร้อมบริการติดตั้ง และ • ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบเงื่อนไขและข้อตกลงของสัญญาขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้งและทดสอบการคำนวณรายได้จากการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้งที่เกิดขึ้นจริง มีการรับรู้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ถูกต้องและครบถ้วน และตรวจสอบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี สำหรับรายได้จากการขายพร้อมบริการติดตั้งดังกล่าว - ตรวจสอบรายการรายได้จากการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้งที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงไตรมาสในรอบระยะเวลาบัญชีกับเอกสารประกอบรายการ - การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมบริการติดตั้ง

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญ
<p>การด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม เนื่องจากการพิจารณาเกี่ยวกับการด้อยค่าของเงินลงทุน ในบริษัทย่อยและค่าความนิยมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและ ข้อสมมติที่สำคัญที่ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทนำมาใช้ ในการประมาณค่าเพื่อการด้อยค่าดังกล่าว ดังนั้นเรื่อง สำคัญในการตรวจสอบ คือ การแสดงมูลค่าของ เงินลงทุนในบริษัทย่อย ค่าความนิยม และค่าเพื่อ การด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม ว่าเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่</p> <p>ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย ค่าความนิยมและการด้อยค่า และรายละเอียดสำหรับเงิน ลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม ได้เปิดเผยไว้ใน หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.5 ข้อ 3.8 และข้อ 11 ตามลำดับ</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญรวมถึง</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและ การควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา การด้อยค่า • ทดสอบการออกแบบและการปฏิบัติตามการควบคุม ภายใน • ทดสอบความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตาม การควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา การด้อยค่า และ • ตรวจสอบเนื้อหาสาระ ซึ่งประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหลักฐานประกอบการพิจารณาของ ผู้บริหารเกี่ยวกับข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าของ เงินลงทุนในบริษัทย่อยและค่าความนิยม - พิจารณาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี สำหรับการประเมินความเหมาะสมของ วิธีการประเมินมูลค่าและข้อสมมติที่สำคัญที่ ผู้บริหารของบริษัทนำมาใช้ในประมาณค่าเพื่อ การด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและ ค่าความนิยม - การทดสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ใน การคำนวณค่าเพื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนใน บริษัทย่อยและค่าความนิยมกับเอกสารและ รายงานที่เกี่ยวข้อง - ทดสอบความถูกต้องของการคำนวณค่าเพื่อ การด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อยและ ค่าความนิยม

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้ข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

ความเห็นของข้าพเจ้าต้องการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่น และข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือการอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและฝ่ายบริหารของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่า มีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกต และสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและ บริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า โดยให้สังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลง ไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี ของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทและบริษัท ต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ใน รูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายใน กลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้า รับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้า เป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลา ของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้และประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึง ข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมด ตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของ ข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

ชวลา เทียนประเสริฐกิจ

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4301

บริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มัทสึ ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด

บริษัท โคเมนซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	200,029,356	199,764,066	172,068,254	174,119,654
เงินลงทุนชั่วคราว	6	201,042,864	77,798,235	201,042,864	77,796,305
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	7	18,634,283	49,378,612	7,697,976	20,320,261
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	8 และ 26.1	-	-	2,000,000	5,000,000
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	9	15,194,150	-	15,194,150	-
สินค้าคงเหลือ		1,324,053	913,056	262,738	140,576
สินทรัพย์ภายในเงินได้ของงวดปัจจุบัน		-	1,413,434	-	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	10	2,929,514	980,590	2,125,749	756,543
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		439,154,220	330,247,993	400,391,731	278,133,339
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	11 และ 26.1	-	-	66,600,000	164,319,567
อุปกรณ์	13	5,094,439	5,979,530	3,541,235	3,437,864
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	14	18,216,627	49,379,673	6,943,529	4,228,590
ค่าความนิยม	11 และ 12	53,744,449	105,049,896	-	-
สินทรัพย์ภายในเงินได้รอการตัดบัญชี	15	-	-	569,534	43,214
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	1,862,475	6,817,874	1,200,551	1,105,730
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		78,917,990	167,226,973	78,854,849	173,134,965
รวมสินทรัพย์		518,072,210	497,474,966	479,246,580	451,268,304

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โคเมนซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	17	30,031,344	42,162,509	19,768,899	22,089,864
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี					
ชำระภายในหนึ่งปี	18	87,511	147,736	-	-
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		3,480,232	137,355	3,480,232	137,355
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		2,624,136	3,471,318	1,844,006	1,200,713
รวมหนี้สินหมุนเวียน		36,223,223	45,918,918	25,093,137	23,427,932
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	18	76,438	163,949	-	-
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	15	936,405	1,896,741	-	-
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	19	10,535,294	6,166,491	8,691,892	4,818,475
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		11,548,137	8,227,181	8,691,892	4,818,475
รวมหนี้สิน		47,771,360	54,146,099	33,785,029	28,246,407

บริษัท โคเมนซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)					
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น					
ทุนจดทะเบียน					
หุ้นสามัญ 134,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.50 บาท		67,000,000	67,000,000	67,000,000	67,000,000
ทุนที่ออกและชำระแล้ว					
หุ้นสามัญ 134,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.50 บาท					
ชำระครบแล้ว		67,000,000	67,000,000	67,000,000	67,000,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	21	323,397,514	323,397,514	323,397,514	323,397,514
กำไรสะสม					
จัดสรรแล้ว					
ทุนสำรองตามกฎหมาย	23	6,117,476	4,449,548	6,117,476	4,449,548
ยังไม่ได้จัดสรร		55,056,764	34,853,994	48,946,561	28,174,835
รวมส่วนของบริษัทใหญ่		451,571,754	429,701,056	445,461,551	423,021,897
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		18,729,096	13,627,811	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		470,300,850	443,328,867	445,461,551	423,021,897
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		518,072,210	497,474,966	479,246,580	451,268,304

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โคแมนชี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
การดำเนินงานต่อเนื่อง					
รายได้จากการขายและให้บริการ	27 และ 28	173,581,218	120,837,770	112,541,521	91,723,646
ต้นทุนการขายและให้บริการ	28	57,609,932	42,577,996	29,802,248	25,869,002
กำไรขั้นต้น		115,971,286	78,259,774	82,739,273	65,854,644
รายได้อื่น					
เงินปันผลรับ	26.2	-	-	4,003,500	-
ดอกเบี้ยรับ	26.2	3,865,547	3,080,779	3,852,194	3,197,039
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร		499	-	861	-
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ		-	-	1,767	-
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	12,552,399	-	2,120,433	-
รายได้อื่น		212,490	24,911	827,890	523,270
รวมรายได้อื่น		16,630,935	3,105,690	10,806,645	3,720,309
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย		132,602,221	81,365,464	93,545,918	69,574,953
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย		10,325,547	7,579,825	6,812,141	5,633,979
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		60,993,632	47,815,054	48,253,931	41,187,600
ค่าใช้จ่ายอื่น		950	267,779	-	265,684
ต้นทุนทางการเงิน		11,965	10,183	52	-
รวมค่าใช้จ่าย		71,332,094	55,672,841	55,066,124	47,087,263
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จากการดำเนินงานต่อเนื่อง		61,270,127	25,692,623	38,479,794	22,487,690
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	15	4,687,220	1,236,009	5,121,236	1,466,133
กำไรสำหรับปีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง		56,582,907	24,456,614	33,358,558	21,021,557
การดำเนินงานที่ยกเลิก					
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปีจากการดำเนินงาน					
ยกเลิกสุทธิจากภาษี	12	(15,077,720)	8,130,275	-	-
กำไรสำหรับปี		41,505,187	32,586,889	33,358,558	21,021,557

บริษัท โคแมนชี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				
การดำเนินงานต่อเนื่อง				
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ใน				
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของ				
ผลประโยชน์พนักงาน	(2,476,904)	811,409	(2,476,904)	-
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	(2,476,904)	811,409	(2,476,904)	-
การดำเนินงานที่ยกเลิก				
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	-	525,586	-	-
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(2,476,904)	1,336,995	(2,476,904)	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
กำไรเบ็ดเสร็จรวมจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	54,106,003	25,268,023	30,881,654	21,021,557
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	(15,077,720)	8,655,861	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	39,028,283	33,923,884	30,881,654	21,021,557
ส่วนของกำไรที่เป็นของ				
ผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่	32,789,602	30,146,419	33,358,558	21,021,557
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
การดำเนินงานต่อเนื่อง	8,715,585	2,440,470	-	-
	41,505,187	32,586,889	33,358,558	21,021,557
ส่วนของกำไรเบ็ดเสร็จรวมที่เป็นของ				
ผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่	30,312,698	31,085,824	30,881,654	21,021,557
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
การดำเนินงานต่อเนื่อง	8,715,585	2,838,060	-	-
	39,028,283	33,923,884	30,881,654	21,021,557
กำไรส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	22	0.24	0.22	0.25
		0.16		

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โคเม็นชี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

งบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท							
หมายเหตุ	ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่					ส่วนได้เสีย	รวม
	ทุนที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทใหญ่	ที่ไม่มี อำนาจ ควบคุม	ส่วนของ ผู้ถือหุ้น
			จัดสรรแล้ว ทุนสำรอง ตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร			
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	67,000,000	326,153,890	3,398,470	11,640,498	408,192,858	-	408,192,858
รายการเปลี่ยนแปลงในระหว่างปี							
สำรองตามกฎหมาย	-	-	1,051,078	(1,051,078)	-	-	-
ค่าใช้จ่ายทางตรงเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นเพิ่มทุนให้กับประชาชนครั้งแรก	21	(2,756,376)	-	-	(2,756,376)	-	(2,756,376)
เงินปันผลจ่าย	24	-	-	(6,821,250)	(6,821,250)	-	(6,821,250)
การได้มาซึ่งส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมจากการลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	-	-	-	10,789,751	10,789,751
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	31,085,824	31,085,824	2,838,060	33,923,884
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	67,000,000	323,397,514	4,449,548	34,853,994	429,701,056	13,627,811	443,328,867
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	67,000,000	323,397,514	4,449,548	34,853,994	429,701,056	13,627,811	443,328,867
รายการเปลี่ยนแปลงในระหว่างปี							
สำรองตามกฎหมาย	-	-	1,667,928	(1,667,928)	-	-	-
เงินปันผลจ่าย	24	-	-	(8,442,000)	(8,442,000)	-	(8,442,000)
เงินปันผลของบริษัทย่อยจ่ายให้แก่ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	-	-	-	-	-	(3,846,500)	(3,846,500)
การได้มาซึ่งส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมจากการลงทุนในบริษัทย่อย	4	-	-	-	-	232,200	232,200
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	30,312,698	30,312,698	8,715,585	39,028,283
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	67,000,000	323,397,514	6,117,476	55,056,764	451,571,754	18,729,096	470,300,850

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โคเมนซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

งบการเงินเฉพาะกิจการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	ทุนที่ออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		รวมส่วนของผู้ถือหุ้น
				จัดสรรแล้ว ทุนสำรอง ตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2560		67,000,000	326,153,890	3,398,470	15,025,606	411,577,966
การเปลี่ยนแปลงในระหว่างปี						
สำรองตามกฎหมาย		-	-	1,051,078	(1,051,078)	-
ค่าใช้จ่ายทางตรงเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นเพิ่มทุนให้กับประชาชนครั้งแรก	21	-	(2,756,376)	-	-	(2,756,376)
เงินปันผลจ่าย	24	-	-	-	(6,821,250)	(6,821,250)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	21,021,557	21,021,557
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560		67,000,000	323,397,514	4,449,548	28,174,835	423,021,897
ยอดคงเหลือต้นปี ณ วันที่ 1 มกราคม 2561		67,000,000	323,397,514	4,449,548	28,174,835	423,021,897
การเปลี่ยนแปลงในระหว่างปี						
สำรองตามกฎหมาย		-	-	1,667,928	(1,667,928)	-
เงินปันผลจ่าย	24	-	-	-	(8,442,000)	(8,442,000)
กำไรเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		-	-	-	30,881,654	30,881,654
ยอดคงเหลือปลายปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		67,000,000	323,397,514	6,117,476	48,946,561	445,461,551

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โคแมนซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	46,192,407	25,692,623	38,479,794	22,487,690
ปรับปรุงด้วย				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	11,763,870	14,138,539	1,631,122	1,555,081
กลับรายการหนี้สงสัยจะสูญ	-	(424,111)	-	(424,111)
หนี้สูญ	428,537	135,000	267,261	135,000
(กำไร) ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ถาวร	(499)	(51,458)	(861)	314
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	(12,552,399)	-	-
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	14,438	-	14,438
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(15,262)	(129,113)	1,988	20,901
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	1,704,248	1,357,949	1,007,028	866,181
ดอกเบี้ยรับ	(3,865,547)	(3,095,735)	(3,852,194)	(3,197,039)
ดอกเบี้ยจ่าย	11,965	10,183	52	-
เงินปันผลรับ	-	-	(4,003,500)	-
	43,667,320	37,648,315	31,410,257	21,458,455
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง	10,053,615	1,244,136	2,076,562	6,823,925
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(2,100,852)	(429,318)	236,936	(36,659)
รายได้ค้างรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลง	3,257,124	(7,265,554)	464,067	1,652,380
สินค้าคงเหลือ (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(4,487,338)	1,060,317	(122,162)	88,165
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(2,132,885)	728,256	(1,369,206)	(409,734)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(554,169)	(450,238)	(94,821)	330,703
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(1,687,210)	1,320,406	(133,405)	(1,207,392)
รายได้รับล่วงหน้าเพิ่มขึ้น (ลดลง)	830,934	4,109,854	(16,101)	4,688,902
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง	(1,403,744)	(3,142,802)	(2,171,908)	(2,840,491)
เงินมัดจำจากลูกค้าเพิ่มขึ้น (ลดลง)	179,761	(171,619)	-	(191,035)
หนี้สินหมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น (ลดลง)	643,883	(605,227)	643,293	(16,197)
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	46,266,439	34,046,526	30,923,512	30,341,022
จ่ายภาษีเงินได้	(1,915,194)	(1,461,814)	(1,915,194)	(1,364,919)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	44,351,245	32,584,712	29,008,318	28,976,103

บริษัท โคแมนซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2561	2560	2561	2560
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน					
เงินสดรับจากเงินปันผล		-	-	4,003,500	-
เงินสดรับจากดอกเบี้ย		3,250,307	3,023,138	3,233,964	2,998,116
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนชั่วคราว		(201,042,864)	(78,429,885)	(201,042,864)	(77,796,305)
เงินสดรับจากเงินลงทุนชั่วคราว		77,796,305	100,756,215	77,796,305	100,000,000
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		(9,707,289)	(9,150,121)	(4,458,571)	(3,964,744)
เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ถาวร		500	850,570	10,000	570
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	12	112,431,256	-	114,420,000	-
เงินสดจ่ายสำหรับเงินให้กู้ยืมระยะสั้นและเงินทรองจ่าย					
แก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน		-	-	(2,000,000)	(5,000,000)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย		(14,365,969)	(39,766,012)	(14,580,000)	(52,020,000)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		(31,637,754)	(22,716,095)	(22,617,666)	(35,782,363)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน					
จ่ายดอกเบี้ย		(11,965)	-	(52)	-
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน		(147,736)	(103,302)	-	-
เงินปันผลจ่าย		(8,442,000)	(6,821,250)	(8,442,000)	(6,821,250)
เงินปันผลจ่าย-ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(3,846,500)	-	-	-
เงินสดจ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายทางตรงเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นเพิ่มทุน		-	(2,756,376)	-	(2,756,376)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน		(12,448,201)	(9,680,928)	(8,442,052)	(9,577,626)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ		265,290	187,689	(2,051,400)	(16,383,886)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม		199,764,066	191,349,207	174,119,654	190,503,540
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม		200,029,356	191,536,896	172,068,254	174,119,654

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โคแมนชี อินเทอร์เน็ตชั้นแนล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

1. การดำเนินงานและข้อมูลทั่วไปของบริษัทและบริษัทย่อย

บริษัท โคแมนชี อินเทอร์เน็ตชั้นแนล จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2546 โดยดำเนินธุรกิจค้าขาย เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงให้บริการบำรุงรักษาและบริการอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมีสถานประกอบการจดทะเบียนอยู่เลขที่ 252/118 ห้อง อี-เอฟ ชั้น 23 อาคารสำนักงานเมืองไทย-ภัทร 2 ถนนรัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2559 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2559 ได้มีมติอนุมัติการแปรสภาพจาก บริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อให้สามารถยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อออกและเสนอขายหุ้นต่อประชาชนและการยื่นเข้าจดทะเบียนเป็น หลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัท มหาชนจำกัดแล้วเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2559

ผู้ถือหุ้นใหญ่ได้แก่ กลุ่มนายสมบุญ ศุขวิริยะ ซึ่งถือหุ้นในบริษัท ร้อยละ 33.03

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีบริษัทย่อย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อบริษัท	วันที่จดทะเบียนจัดตั้ง	ธุรกิจหลัก	ที่ตั้ง
1	บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	31 พฤษภาคม 2549	ให้บริการเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
2	บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด ⁽¹⁾	31 มกราคม 2556	ให้บริการเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

⁽¹⁾ ในวันที่ 1 มิถุนายน 2561 บริษัทได้ซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด จำนวน 28,875 หุ้น คิดเป็น สัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 87.50 ของทุนที่ชำระแล้ว (ดูหมายเหตุข้อ 4 และ 11)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีบริษัทย่อย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อบริษัท	วันที่จดทะเบียนจัดตั้ง	ธุรกิจหลัก	ที่ตั้ง
1	บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	14 กุมภาพันธ์ 2550	ให้บริการเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
2	บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	31 พฤษภาคม 2549	ให้บริการเกี่ยวกับ โปรแกรมคอมพิวเตอร์	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2561 บริษัทได้ลงนามในสัญญาซื้อขายหุ้นกับผู้ถือหุ้นรายเดิมเพื่อขายหุ้นสามัญทั้งหมดที่ถืออยู่ในบริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด จำนวน 234,610 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 99.99 ของหุ้นที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว ซึ่งการขายแล้วเสร็จในวันที่ 9 ตุลาคม 2561 (ดูหมายเหตุข้อ 12)

บริษัทมีรายการและความสัมพันธ์อย่างมีสาระสำคัญกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นงบการเงินนี้จึงอาจไม่แสดงถึงเงื่อนไขที่อาจมีอยู่หรือผลการดำเนินงานซึ่งอาจเกิดขึ้นในกรณีที่บริษัทได้ดำเนินงานโดยปราศจากความสัมพันธ์ดังกล่าว

2. เกณฑ์การจัดทำและการนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

2.1 บริษัทและบริษัทย่อยจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำงบการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย

2.2 งบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2560) เรื่อง “การนำเสนองบการเงิน” ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไป และตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2560 เรื่อง “การจัดทำและส่งงบการเงินและรายการเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน พ.ศ. 2560” และตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง “กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559” ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559

2.3 งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.4 เกณฑ์การจัดทำงบการเงินรวม

(ก) งบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ได้รวมบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อย ซึ่งบริษัทมีอำนาจควบคุมหรือถือหุ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทย่อยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ประเภท ธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ถือหุ้นในอัตราร้อยละ ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
			2561	2560	2561	2560
บริษัทย่อย						
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	บริการ โปรแกรม คอมพิวเตอร์	ไทย	-	234,610	-	99.99
บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	บริการ โปรแกรม คอมพิวเตอร์	ไทย	51,000	51,000	51.00	51.00
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	บริการ โปรแกรม คอมพิวเตอร์	ไทย	28,875	-	87.50	-

(ข) การรวมธุรกิจ

บริษัทบันทึกบัญชีสำหรับการรวมธุรกิจตามวิธีซื้อ

ค่าความนิยม ภู่วัดมูลค่า ณ วันที่ซื้อ โดยวัดจากมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่โอนให้ซึ่งรวมถึงการรับรู้จำนวนส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมในผู้ถูกซื้อ หักด้วยมูลค่าสุทธิ (มูลค่ายุติธรรม) ของสินทรัพย์ที่ระบุได้ที่ได้มาและหนี้สินที่รับมาซึ่งวัดมูลค่า ณ วันที่ซื้อ

สิ่งตอบแทนที่โอนให้ ต้องวัดด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่โอนไป หนี้สินที่บริษัทก่อขึ้นเพื่อจ่ายชำระให้แก่เจ้าของเดิม และส่วนได้เสียในส่วนของเจ้าของที่ออกโดยบริษัท ทั้งนี้ สิ่งตอบแทนที่โอนให้ยังรวมถึงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นเมื่อรวมธุรกิจ

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นของบริษัทที่ถูกซื้อที่รับมาจากการรวมธุรกิจ รับรู้เป็นหนี้สินหากมีการผูกพันในปัจจุบันซึ่งเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต และสามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ

ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อของบริษัทที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการรวมธุรกิจ เช่น ค่าที่ปรึกษา กฎหมาย ค่าธรรมเนียมวิชาชีพและค่าที่ปรึกษาอื่นๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

- (ค) รายการบัญชีระหว่างบริษัทและบริษัทย่อยที่มีสาระสำคัญได้ถูกตัดบัญชีออกจากงบการเงินรวมนี้แล้ว งบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ได้จัดทำขึ้นโดยใช้งบการเงินของบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ซึ่งได้ตรวจสอบแล้ว ยกเว้นงบการเงินของบริษัทวินสตาเทคโนโลยี จำกัด ยังไม่ได้ตรวจสอบ ดังนั้น งบการเงินรวมได้รวมงบการเงินของบริษัทดังกล่าว โดยอาศัยข้อมูลที่จัดทำโดยผู้บริหารของบริษัทย่อย สินทรัพย์ หนี้สิน และกำไร (ขาดทุน) ของบริษัทดังกล่าวข้างต้นไม่มีสาระสำคัญต่องบการเงินรวม

- (ง) ในวันที่ 20 มิถุนายน 2560 บริษัทได้ซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด จำนวน 51,000 หุ้น คิดเป็นสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 51 ของทุนที่ชำระแล้ว (ดูหมายเหตุข้อ 11)
- (จ) ในวันที่ 1 มิถุนายน 2561 บริษัทได้ซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท วินสตาเทคโนโลยี จำกัด จำนวน 28,875 หุ้น คิดเป็นสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 87.50 ของทุนที่ชำระแล้ว (ดูหมายเหตุข้อ 11)

(จ) บริษัทได้ลงนามในสัญญาซื้อขายหุ้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2561 เพื่อขายหุ้นสามัญทั้งหมดที่ถืออยู่ในบริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด จำนวน 234,610 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 99.99 ของหุ้นที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้วให้แก่ผู้ถือหุ้นรายเดิมในราคาเสนอซื้อ 487.70 บาทต่อหุ้น คิดเป็นมูลค่า 114.42 ล้านบาท บริษัทได้รับชำระเงินค่าหุ้นจำนวน 11.44 ล้านบาท เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 และบริษัทได้รับชำระเงินค่าหุ้นส่วนที่เหลือแล้วเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2561

2.5 มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในบัญชีปัจจุบันและที่จะมีผลบังคับในอนาคตมีรายละเอียดดังนี้

1) การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกใหม่และปรับปรุงใหม่มาถือปฏิบัติ

ในระหว่างงวด บริษัทและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและฉบับใหม่รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้งาน มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัท

2) มาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ยังไม่ผลบังคับใช้

2.1) มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2561 และจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กำหนดหลักการสำหรับการรับรู้รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้จะนำมาแทนมาตรฐานและการตีความมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรายได้เมื่อมีผลบังคับใช้ ได้แก่ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 เรื่อง สัญญาก่อสร้าง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 เรื่อง รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 กำหนดวิธีปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงโดยให้ใช้วิธีปรับย้อนหลังตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด หรือรับรู้ผลกระทบสะสมย้อนหลังจากการปรับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นรายการปรับปรุงกำไรสะสมต้นงวดของงวดปัจจุบัน

หลักการสำคัญของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า คือกิจการรับรู้รายได้เพื่อแสดงการส่งมอบสินค้าหรือบริการที่สัญญาให้ลูกค้าในจำนวนเงินที่สะท้อนถึงสิ่งตอบแทนที่กิจการคาดว่าจะมีสิทธิได้รับจากการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ มาตรฐานกำหนดหลักการสำคัญ 5 ขั้นตอนในการรับรู้รายได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนแรก: ระบุสัญญาที่ทำกับลูกค้า

ขั้นที่สอง: ระบุภาระที่ต้องปฏิบัติในสัญญา

ขั้นที่สาม: กำหนดราคาของรายการ

ขั้นที่สี่: ปันส่วนราคาของรายการให้กับภาระที่ต้องปฏิบัติที่รวมอยู่ในสัญญา

ขั้นที่ห้า: รับรู้รายได้เมื่อ (หรือขณะที่) กิจการปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้น

ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า กิจการต้องรับรู้รายได้เมื่อกิจการปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้น เช่น เมื่ออำนาจควบคุมของสินค้าหรือบริการที่จะต้องปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัตินั้นมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้าเสร็จสิ้นแล้ว

2.2) มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2561 และจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ประกอบด้วยมาตรฐานดังต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการแสดงรายการเครื่องมือทางการเงินเป็นหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของ และการหักกลบลินทรัพย์ทางการเงินกับหนี้สินทางการเงิน มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้กับการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินในมุมมองของผู้ออกเครื่องมือทางการเงินเพื่อจัดเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน และตราสารทุน รวมถึงการจัดประเภทดอกเบี้ย เงินปันผล ผลกำไรและขาดทุนที่เกี่ยวข้อง และสถานการณ์ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินต้องหักกลบลิน

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ต้องถือปฏิบัติโดยปรับย้อนหลัง ทั้งนี้สำหรับการถือปฏิบัติเป็นครั้งแรกสำหรับงบการเงินประจำปีที่จะเริ่มในหรือก่อนปี 2563 กิจการอาจเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้โดยไม่ต้องปรับปรุงย้อนหลังโดยให้กิจการปรับปรุงรายการทั้งหมดที่มีอยู่ ณ วันที่ถือปฏิบัติเป็นครั้งแรก โดยพิจารณาตามข้อกำหนดของมาตรฐานฉบับนี้ และผลกระทบสะสมที่เกิดจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสมหรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม) ณ วันแรกที่มีการถือปฏิบัติตามมาตรฐาน ทั้งนี้ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กำหนดให้กิจการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญของเครื่องมือทางการเงินต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ และลักษณะและระดับของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือทางการเงินที่กิจการเปิดรับระหว่างรอบระยะเวลารายงานและ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน รวมทั้งแนวทางการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว

สำหรับงบการเงินประจำปีที่กิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก กิจการไม่จำเป็นต้องแสดงข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและระดับของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กำหนดหลักการสำหรับการรายงานทางการเงินสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินเพื่อเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินถึงจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความไม่แน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า การด้อยค่า และการบัญชีป้องกันความเสี่ยง

สินทรัพย์ทางการเงินทั้งหมดที่ถูกรับรู้ภายใต้ขอบเขตมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงินต้องวัดมูลค่าภายหลังด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหรือมูลค่ายุติธรรม สำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ถือตามโมเดลธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและกระแสเงินสดตามสัญญานั้นเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดไว้ต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ถือตามโมเดลธุรกิจซึ่งเข้าใจสองข้อคือเพื่อรับกระแสเงินสดตามสัญญาและเพื่อขายสินทรัพย์ทางการเงินและข้อกำหนดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งทำให้เกิดกระแสเงินสดซึ่งเป็นการจ่ายเพียงเงินต้นและดอกเบี้ยจากยอดคงเหลือของเงินต้นในวันที่กำหนดไว้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่เข้าใจสองข้อทั้งหมดและเงินลงทุนในตราสารทุนต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน นอกจากนี้ภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน กิจการอาจเลือกให้เงินลงทุนในตราสารทุน (ไม่ใช่เงินลงทุนที่ถือไว้เพื่อค่าหรือไม่เป็นสิ่งตอบแทนที่คาดว่าจะต้องจ่ายซึ่งเกิดจากการรวมธุรกิจ) วัดด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน ให้แสดงการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นภายหลังในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กิจการต้องรับรู้เงินปันผลจากเงินลงทุนดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุน

การวัดมูลค่าของหนี้สินทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงิน กำหนดให้จำนวนเงินของการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านเครดิตของหนี้สินนั้นต้องแสดงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เว้นแต่การรับรู้ของการเปลี่ยนแปลงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจะก่อให้เกิดหรือขยายการจับคู่อย่างไม่เหมาะสมทางการบัญชีในกำไรหรือขาดทุน การเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านเครดิตต้องไม่ถูกโอนไปเป็นกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง

การวัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน กำหนดให้ใช้วิธีผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น วิธีผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนั้นกำหนดให้กิจการต้องบันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละวันที่รายงานเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงด้านเครดิตนับตั้งแต่การรับรู้เมื่อเริ่มแรก หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือการรับรู้ผลขาดทุนด้านเครดิตไม่จำเป็นต้องรอให้เกิดเหตุการณ์ด้านเครดิตขึ้นก่อน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน กำหนดลักษณะของรายการที่เข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยง โดยเฉพาะลักษณะของเครื่องมือที่เข้าเงื่อนไขสำหรับเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงซึ่งมีอย่างแพร่หลายและลักษณะขององค์ประกอบของความเสี่ยงของรายการที่ไม่ใช่รายการทางการเงินที่เข้าเงื่อนไขการบัญชีป้องกันความเสี่ยง นอกจากนี้มาตรฐานได้นำหลักการความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจมาใช้ในการทดสอบความมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของกิจการ

กิจการสามารถเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้แบบปรับปรุงย้อนหลังตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงการประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ต้องถือปฏิบัติกับรายการที่ได้มีการตัดรายการแล้ว ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก หรือกิจการสามารถเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้โดยปรับปรุงรายการผลกระทบสะสมที่เกิดจากการใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นครั้งแรก เป็นรายการปรับปรุงกับกำไรสะสม (หรือองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น (ตามความเหมาะสม)) ณ วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ อธิบายประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ ได้แก่ สกุลเงินที่ใช้นำเสนองบการเงินไม่ก่อให้เกิดฐานะเปิดต่อความเสี่ยงที่กิจการนำการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมาปฏิบัติ และเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 19 เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ ระบุถึงกรณีที่ถูกหนี้ออกตราสารทุนให้แก่เจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้สินทางการเงินทั้งหมดหรือบางส่วน ลูกหนี้ต้องตัดรายการหนี้สินทางการเงินทั้งหมดหรือบางส่วนดังกล่าว การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีปรับย้อนหลังสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2.3) มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง 2561

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง 2561 ซึ่งจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2561 ทั้งนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ และการอ้างอิงถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น ยกเว้นมาตรฐานฉบับต่อไปนี้ซึ่งมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมข้อกำหนดและแนวปฏิบัติทางการบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า

มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่นี้ อธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเลือกวิธีการวัดมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (ซึ่งถือโดยกิจการหรือถือโดยทางอ้อมผ่านกิจการซึ่งเป็นกิจการร่วมลงทุน กองทุนรวม กองทรัสต์ หรือกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน รวมถึงกองทุนประกันภัยแบบควบการลงทุน) โดยกิจการต้องเลือกวิธีการนี้สำหรับแต่ละบริษัทร่วมหรือการร่วมค้า ณ วันที่รับรู้รายการครั้งแรกของบริษัทร่วมและการร่วมค้า มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีปรับย้อนหลังสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

นอกจากนี้ มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่นี้ ได้อธิบายให้ชัดเจนถึงการพิจารณาเกี่ยวกับการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่นี้ อธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการโอนอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนไปยังบัญชีอื่น ๆ หรือการโอนจากบัญชีอื่น ๆ มาเป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนเฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการใช้งานของอสังหาริมทรัพย์นั้น มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่นี้ ได้เพิ่มข้อกำหนดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.) ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติสำหรับเงื่อนไขการได้รับสิทธิและเงื่อนไขการได้รับสิทธิที่ไม่ใช่เงื่อนไขการบริการหรือผลงาน สำหรับการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ชำระด้วยเงินสด
- 2.) ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ชำระด้วยยอดสุทธิจากภาระผูกพันภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย
- 3.) ให้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีสำหรับการปรับปรุงเงื่อนไขของการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่เปลี่ยนการจัดประเภทจากการจ่ายชำระด้วยเงินสดเป็นการจ่ายชำระด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไปสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สัญญาประกันภัย

มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ปรับปรุงใหม่นี้ กำหนดทางเลือกสำหรับธุรกิจประกันภัยในการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (“IFRS 9”) ดังนี้

- 1.) การยกเว้นการถือปฏิบัติตาม IFRS 9 เป็นการชั่วคราว

กิจการที่มีกิจกรรมหลักเกี่ยวข้องกับการประกันภัยอาจเลือกที่จะถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย แทนการถือปฏิบัติตาม IFRS 9 โดยกิจการสามารถยกเว้นการถือปฏิบัติตาม IFRS 9 นี้จนถึงรอบบัญชีที่เริ่มก่อนวันที่ 1 มกราคม 2565 หรือก่อน IFRS 17 จะมีผลบังคับใช้

- 2.) วิธีปรับผลกระทบรายการ (The Overlay approach)

วิธีการนี้ไม่อนุญาตให้ใช้ในประเทศไทย

ผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อยจะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องมาเริ่มถือปฏิบัติกับงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย เมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมีผลบังคับใช้ โดยผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวที่มีต่องบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชีที่สำคัญดังต่อไปนี้

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดและเงินฝากสถาบันทางการเงิน ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มาและไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

3.2 เงินลงทุนชั่วคราว

เงินฝากประจำที่ถึงกำหนดจ่ายคืนเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน และไม่คิดภาระค่าประกัน จัดเป็นเงินลงทุนชั่วคราว โดยแสดงในราคาทุน

3.3 ลูกหนี้การค้า

ลูกหนี้การค้าแสดงด้วยมูลค่าที่จะได้รับสุทธิจากค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (ถ้ามี) บริษัทและบริษัทย่อยตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากอายุหนี้ค้างและประสบการณ์ของผู้บริหารเกี่ยวกับการชำระหนี้

3.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือแสดงตามราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนคำนวณโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณราคาที่จะขายได้จากการดำเนินธุรกิจปกติหักค่าใช้จ่ายในการขาย

งานระหว่างทำประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนาและต้นทุนให้บริการรับรู้รายได้ ต้นทุนงานระหว่างทำรวมต้นทุนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ซื้อมาเพื่อพัฒนาต้นทุนการให้บริการจากหน่วยงานภายนอกและพนักงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดังกล่าว

3.5 เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยถือเป็นเงินลงทุนระยะยาว แสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนสุทธิจากค่าเพื่อผลขาดทุนจากการด้อยค่า (ถ้ามี) ในงบการเงินเฉพาะกิจการ บริษัทจะบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่า (ถ้ามี) ของเงินลงทุนดังกล่าวในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

การจำหน่ายเงินลงทุน

เมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุน ผลต่างระหว่างจำนวนเงินสุทธิที่ได้รับและมูลค่าตามบัญชีจะถูกบันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.6 อุปกรณ์

อุปกรณ์แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการลดมูลค่า (ถ้ามี)

อุปกรณ์ได้รับการทบทวนการด้อยค่า ณ สิ้นรอบระยะเวลารายงานเมื่อมีเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ ซึ่งบ่งชี้ว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นอาจจะไม่ได้รับคืน

ค่าเสื่อมราคา

ค่าเสื่อมราคابันทิกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ค่าเสื่อมราคาคำนวณ โดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์แต่ละรายการประมาณการอายุการให้ประโยชน์แสดงได้ดังนี้

ระบบโทรศัพท์	5 ปี
เครื่องใช้สำนักงาน	5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	5 ปี

วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และมูลค่าคงเหลือ ถูกทบทวนทุกสิ้นรอบปีบัญชีและปรับปรุงตามความเหมาะสม

3.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์และความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งแสดงในราคาทุนหักด้วยค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าเพื่อการลดมูลค่า (ถ้ามี)

ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละรายการ คำนวณตามระยะเวลาอายุการให้ประโยชน์ โดยประมาณของสินทรัพย์แต่ละรายการ ดังนี้

ประเภท	วิธีการตัดจำหน่าย	ระยะเวลา
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	วิธีเส้นตรง	3 - 5 ปี
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	วิธีเส้นตรง	2 ปี
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	วิธีอัตราส่วนของประมาณการรายได้	5 ปี 4 เดือน

3.8 การด้อยค่า

สินทรัพย์คงเหลือตามบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อยได้รับการทบทวน ณ ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานว่ามีข้อบ่งชี้เรื่องการด้อยค่าหรือไม่ ในกรณีที่ข้อบ่งชี้จะทำการประมาณมูลค่าสินทรัพย์ที่คาดว่าจะได้รับคืน

บริษัทและบริษัทย่อยจะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่า เมื่อมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ หรือมูลค่าตามบัญชีของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดสูงกว่ามูลค่าที่จะได้รับคืน ขาดทุนจากการด้อยค่าบันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

การคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึง ราคาขายสุทธิของสินทรัพย์ หรือมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์ แล้วแต่มูลค่าใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้ของสินทรัพย์ ประมาณการกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตจะคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลด ก่อนคำนวณภาษีเงินได้เพื่อให้สะท้อนมูลค่าที่อาจประเมินได้ในตลาดปัจจุบัน ซึ่งแปรไปตามเวลาและความเสี่ยงที่มีต่อสินทรัพย์ สำหรับสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดกระแสเงินสดรับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยแยกอิสระจากสินทรัพย์อื่น จะพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนรวมกับหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดที่สินทรัพย์นั้นเกี่ยวข้องด้วย

การกลับรายการด้อยค่า

บริษัทและบริษัทย่อยจะกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าหากมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

บริษัทและบริษัทย่อยจะกลับรายการบัญชีขาดทุนจากการด้อยค่าเพียงเท่าที่มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ไม่เกินกว่ามูลค่าตามบัญชีภายหลังหักค่าเสื่อมราคาหรือค่าตัดจำหน่าย เสมือนหนึ่งไม่เคยมีการบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่ามาก่อน

3.9 ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์หลังออกจากงานเมื่อเกษียณอายุ

ประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน เป็นประมวลการเกี่ยวกับภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานที่ได้สิทธิรับเงินชดเชยเมื่อเกษียณอายุตามข้อบังคับการทำงานของ บริษัทและบริษัทย่อยและเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน โดยประมวลการหนี้สินดังกล่าวคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยอิสระโดยพิจารณาจากข้อสมมติฐานทางคณิตศาสตร์ประกันภัยตามวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมวลการไว้ (Projected Unit Credit Method) อันเป็นประมวลการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคตโดยคำนวณบนพื้นฐานของเงินเดือนพนักงาน อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน อัตราณณะ อายุงาน และปัจจัยอื่นๆ ทั้งนี้อัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณประมวลการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานอ้างอิงจากอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาล กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงประมวลการจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุน และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดรายการ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของพนักงานจะบันทึกเป็นกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้งเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานที่สมัครเข้าโครงการหลังจากผ่านการทดลองงาน 3 เดือน และได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

บริษัทบันทึกเงินจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

โครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

บริษัทได้จัดตั้งโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้างเพื่อลงทุนซื้อหุ้นของบริษัทสำหรับพนักงานที่ผ่านการทดลองงานและสมัครเข้าร่วมโครงการ

บริษัทบันทึกเงินจ่ายสมทบโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้างเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

3.10 ประมาณการหนี้สิน

ประมาณการหนี้สินจะรับรู้ก็ต่อเมื่อบริษัทและบริษัทย่อยมีภาระหนี้สินตามกฎหมายที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรือที่ก่อตัวขึ้น อันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีต และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจะต้องถูกจ่ายไปเพื่อชำระภาระหนี้สินดังกล่าว และสามารถประมาณจำนวนภาระหนี้สินได้อย่างน่าเชื่อถือ

3.11 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากการขายจะรับรู้เป็นรายได้ก็ต่อเมื่อมีการส่งมอบและโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนไปยังลูกค้าแล้ว

รายได้จากการให้บริการสำหรับสัญญาระยะสั้นจะรับรู้เป็นรายได้ก็ต่อเมื่อมีการให้บริการเรียบร้อยแล้ว

รายได้จากการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมการติดตั้ง จะรับรู้เป็นรายได้ก็ต่อเมื่อมีการติดตั้งเรียบร้อยแล้ว

รายได้จากการให้บริการของบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง จะรับรู้เป็นรายได้ก็ต่อเมื่อสามารถประมาณผลสำเร็จของการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ และรับรู้เป็นรายได้เมื่อให้บริการเสร็จเรียบร้อยแล้วในแต่ละขั้นตอน (Milestone) ตามที่ระบุไว้ในสัญญา ในกรณีที่มิผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทันที เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ต้นทุนการบริการทั้งสิ้นจะสูงกว่ารายได้ค่าบริการทั้งสิ้น

ดอกเบี้ยรับ รับรู้เป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามเกณฑ์คงค้าง

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.12 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ ยอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินในสกุลเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแปลงค่าเป็นเงินบาท โดยใช้้อตราอ้างอิงของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันนั้น

กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.13 สัญญาเช่า

สัญญาเช่าดำเนินงาน

สัญญาเช่าซึ่งทั้งความเสี่ยงและผลประโยชน์ส่วนใหญ่จากการเป็นเจ้าของสินทรัพย์ยังคงอยู่กับผู้ให้เช่า ได้จัดประเภทเป็นการเช่าดำเนินงาน ค่าเช่าที่เกิดขึ้นจากสัญญาเช่าดังกล่าว จึงรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

สัญญาเช่าการเงิน

สัญญาเช่าซึ่งบริษัทและบริษัทย่อยได้รับโอนผลตอบแทนและความเสี่ยงส่วนใหญ่ของการเป็นเจ้าของสินทรัพย์สินยกเว้นกรรมสิทธิ์ทางกฎหมายถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกสินทรัพย์ที่เช่าในราคายุติธรรม ณ วันเริ่มต้นของสัญญาเช่า พร้อมกับภาระหนี้สินที่จะต้องจ่ายค่าเช่าในอนาคตหักส่วนที่เป็นดอกเบี้ย และคิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดอกเบี้ยทางการเงินรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตามสัดส่วนยอดสินทรัพย์ที่เช่า

3.14 ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ประกอบด้วยจำนวนรวมของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

3.14.1 ภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบัน

ภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันคือ จำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องชำระโดยคำนวณจากกำไรทางภาษีสำหรับปี กำไรทางภาษีแตกต่างจากกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเนื่องจากกำไรทางภาษีไม่ได้รวมรายการที่สามารถถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทางภาษีในปีอื่นๆ และไม่ได้รวมรายการที่ไม่สามารถถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทางภาษี ภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันคำนวณโดยใช้อัตราภาษี ณ วันที่รายงาน

3.14.2 ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีเป็นการรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างมูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินกับมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สิน ที่ใช้ในการคำนวณกำไรทางภาษี (ฐานภาษี) บริษัทรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวทุกรายการ และรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากำไรทางภาษีจะมีจำนวนเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวนั้น มาใช้ประโยชน์ได้โดยมีการทบทวนมูลค่าตามบัญชี ณ สิ้นรอบระยะเวลารายงานของแต่ละงวด สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีจะถูกปรับลดลง เมื่อกำไรทางภาษีที่จะนำมาใช้ประโยชน์ลดลง การกลับรายการจะทำได้เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีบางส่วนหรือทั้งหมดมาใช้ประโยชน์ได้

บริษัทคำนวณมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีด้วยอัตราภาษีที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีหรือในงวดที่คาดว่าจะจ่ายชำระหนี้สินภาษี โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้อยู่ หรือที่คาดได้ค่อนข้างแน่ว่าจะมีผลบังคับใช้ ณ สิ้นรอบระยะเวลารายงาน

รายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้ ในงวดปัจจุบันจะหักกลบกันได้เมื่อบริษัทมีสิทธิตามกฎหมายในการนำสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวมาหักกลบกันและบริษัทตั้งใจจะชำระหนี้สินดังกล่าวด้วยยอดสุทธิหรือตั้งใจจะรับชำระสินทรัพย์และหนี้สินในเวลาเดียวกันและทั้งสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีเกี่ยวข้องกับหน่วยงานการจัดเก็บภาษีเดียวกัน

บริษัทแสดงรายการค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้หรือรายได้ภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับกำไรหรือขาดทุนไว้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น รายการภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีจะบันทึกโดยตรงไปยังองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น ถ้าภาษีเงินได้ที่เกิดขึ้นนั้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในงวดบัญชีเดียวกันหรือต่างงวด

3.15 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารกำไรสุทธิสำหรับปีด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกและชำระแล้วระหว่างปี บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีหุ้นสามัญเทียบเท่าอื่นเพื่อนำมาคำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลด

3.16 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า ไม่ว่าราคานั้นจะสามารถสังเกตได้โดยตรงหรือประมาณมาจากเทคนิคการประเมินมูลค่า ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของรายการสินทรัพย์หรือหนี้สินรายการใดรายการหนึ่ง บริษัทและบริษัทย่อยพิจารณาถึงลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นซึ่งผู้ร่วมตลาดจะนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ณ วันที่วัดมูลค่า โดยการวัดมูลค่ายุติธรรมและ/หรือการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมนี้ใช้ตามเกณฑ์ตามที่กล่าว

นอกจากนี้ การวัดมูลค่ายุติธรรมได้จัดลำดับชั้นเป็นระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3 โดยแบ่งตามลำดับชั้นของข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ และตามลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ใช้วัดมูลค่ายุติธรรมซึ่งมีดังต่อไปนี้

- ระดับที่ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและกิจการสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า
- ระดับที่ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1
- ระดับที่ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

3.17 ประเมินการทางบัญชีและแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ

3.17.1 การใช้ดุลพินิจของผู้บริหารที่สำคัญในการใช้นโยบายการบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน บริษัทและบริษัทย่อยต้องอาศัยดุลพินิจของผู้บริหารในการกำหนดนโยบายการบัญชี การประมาณการและการตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สิน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน รวมทั้งการแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายของงวดบัญชี ถึงแม้ว่าการประมาณการของผู้บริหารได้พิจารณาอย่างสมเหตุสมผลภายใต้เหตุการณ์ ณ ขณะนั้น ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจมีความแตกต่างไปจากประมาณการนั้น

3.17.2 แหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ

การค้อยค่าของค่าความนิยม

การประเมินการค้อยค่าของค่าความนิยมจำเป็นต้องใช้การประมาณการมูลค่าจากการใช้ของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดซึ่งมีการปันส่วนค่าความนิยมให้ ในการคำนวณมูลค่าจากการใช้นั้น ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทได้ประมาณกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้ อัตราคิดลดที่เหมาะสม หากกระแสเงินสดในอนาคตที่เกิดขึ้นจริงน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ แสดงว่าอาจมีขาดทุนจากการค้อยค่าในจำนวนที่เป็นสาระสำคัญเกิดขึ้น

4. การซื้อธุรกิจ

เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561 บริษัทได้ซื้อเงินลงทุนในบริษัท วินสตาร์เทค จำกัด (“วินสตาร์เทค”) จำนวน 28,875 หุ้น คิดเป็นสัดส่วนการถือหุ้นร้อยละ 87.50 ของทุนที่ชำระแล้ว บริษัทจัดประเภทการลงทุนในบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทย่อย

สินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของกิจการที่ถูกซื้อ ณ วันที่ซื้อธุรกิจในราคาตามบัญชี ประกอบด้วยรายการต่อไปนี้

	หน่วย : บาท
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	214,031
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	800,406
สินค้าคงเหลือ	183,817
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	63,064
อุปกรณ์	36,035
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	2,029,926
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	360,416
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	(1,207,435)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(88,225)
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	(534,434)
สินทรัพย์และหนี้สินสุทธิที่ระบุได้	1,857,601
หัก ส่วนของผู้ถือหุ้นที่ไม่มีอำนาจควบคุม	
(คำนวณด้วยมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิที่ระบุได้ของผู้ถูกซื้อตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นที่ไม่มีอำนาจควบคุม)	(232,200)
	1,625,401
สิ่งตอบแทนในการซื้อ	14,580,000
ค่าความนิยม	12,954,599

นับตั้งแต่วันที่ซื้อกิจการจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2561 วินสตาร์เทคมีรายได้จำนวน 3.86 ล้านบาท และกำไรสุทธิจำนวน 1.00 ล้านบาท ซึ่งรวมเป็นส่วนหนึ่งของผลการดำเนินงานในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

บริษัทอยู่ระหว่างดำเนินการประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินที่ได้มาจากการรวมธุรกิจ ดังนั้นบริษัทยังไม่ได้รับรู้รายการปรับปรุงด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิดังกล่าวในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารคาดว่า การประเมินมูลค่ายุติธรรมดังกล่าวจะเสร็จภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ซื้อ กระบวนการวัดมูลค่านี้จะถูกดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกินกว่าหนึ่งปีนับจากวันที่ซื้อกิจการ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2560) “การรวมธุรกิจ” โดยในระหว่างช่วงระยะเวลาในการวัดมูลค่า บริษัทจะทำการปรับย้อนหลังประมาณการที่เคยรับรู้ไว้ ณ วันที่ซื้อกิจการ และรับรู้สินทรัพย์และหนี้สินเพิ่มเติม และบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สะท้อนผลของข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้รับที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและสถานการณ์แวดล้อมที่มีอยู่ ณ วันที่ซื้อกิจการ

ในการจัดทำงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทใช้มูลค่าสินทรัพย์สุทธิตามบัญชีจากข้อมูลทางการเงินระหว่างกาลของวินสตาร์เทครวมทั้งพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะกระทบต่อข้อมูลดังกล่าวเป็นมูลค่าของสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการซื้อธุรกิจครั้งนี้ รวมทั้งวัดมูลค่าของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมด้วยมูลค่าของสินทรัพย์สุทธิของวินสตาร์เทค ตามสัดส่วนของหุ้นที่ถือและบันทึกผลต่างระหว่างราคาซื้อกับมูลค่าของสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการซื้อธุรกิจดังกล่าวไว้ในบัญชีค่าความนิยมเป็นจำนวนเงิน 12.95 ล้านบาท

5. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินสดในมือ	17,579	181,260	1,609	111,467
เงินฝากธนาคาร - กระแสรายวัน	25,077,704	23,455,810	509,285	1,228,551
เงินฝากธนาคาร - ออมทรัพย์	174,934,073	176,126,996	171,557,360	172,779,636
รวม	200,029,356	199,764,066	172,068,254	174,119,654

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดทั้งหมดของบริษัทและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เป็นสกุลเงินบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินฝากธนาคารมีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงในอัตราระหว่าง ร้อยละ 0.37 ต่อปี ถึงร้อยละ 1.40 ต่อปี และร้อยละ 0.37 ต่อปี ถึงร้อยละ 1.50 ต่อปี ตามลำดับ

6. เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินฝากประจำกับธนาคาร	201,042,864	77,798,235	201,042,864	77,796,305
รวม	201,042,864	77,798,235	201,042,864	77,796,305

7. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ลูกหนี้การค้า - บริษัทอื่น	14,156,304	27,652,860	4,942,214	7,287,576
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	-	1,070,000
ลูกหนี้อื่น - บริษัทอื่น	124,817	222,048	-	-
รายได้ค้างรับ	2,786,598	18,422,226	1,470,923	1,934,990
ดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	6,849	125,000
ดอกเบี้ยค้างรับ	822,619	207,388	815,010	203,629
เงินปันผลค้างรับ (ดูหมายเหตุข้อ 11)	-	-	-	8,999,150
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	743,945	2,874,090	462,980	699,916
รวม	18,634,283	49,378,612	7,697,976	20,320,261

การวิเคราะห์อายุของลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ลูกหนี้การค้า				
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	7,040,067	8,035,527	2,955,169	1,787,255
เกินกำหนดชำระน้อยกว่า 3 เดือน	5,672,397	7,785,741	1,044,979	2,500,247
เกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน	1,155,430	2,496,836	982,848	431,169
เกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน	542,558	7,455,066	123,097	693,081
เกินกว่า 12 เดือน	157,030	2,290,868	97,299	2,137,002
	14,567,482	28,064,038	5,203,392	7,548,754
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(411,178)	(411,178)	(261,178)	(261,178)
ลูกหนี้การค้าสุทธิ	14,156,304	27,652,860	4,942,214	7,287,576

8. เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อยแห่งหนึ่งจำนวน 2 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2.50 ต่อปี ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และมีกำหนดจ่ายคืนภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ในสัญญา

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทย่อยแห่งหนึ่งจำนวน 5 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2.50 ต่อปี ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และมีกำหนดจ่ายคืนภายใน 6 เดือนนับจากวันที่ในสัญญา

9. เงินให้กู้ยืมระยะสั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทแห่งหนึ่งจำนวน 15.19 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน และมีกำหนดจ่ายคืนภายใน 6 เดือนนับจากวันที่ในสัญญา

10. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	755,759	-	-	-
ภาษีซื้อยังไม่ถึงกำหนดชำระ	23,239	221,071	5,508	7,124
ลูกหนี้เงินประกันผลงาน	8,846	8,246	8,246	8,246
เงินมัดจำ	2,141,670	751,273	2,111,995	741,173
รวม	2,929,514	980,590	2,125,749	756,543

11. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

บริษัทย่อย	สัดส่วนการถือหุ้น		ทุนชำระแล้ว		งบการเงินเฉพาะกิจการ		เงินปันผลรับ	
	2561	2560	2561	2560	วิธีราคาทุน			
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	99.99	-	23,461,300	-	112,299,567	-	-
บริษัท จีนเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	51.00	51.00	10,000,000	10,000,000	52,020,000	52,020,000	4,003,500	-
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	87.50	-	3,300,000	-	14,580,000	-	-	-
					66,600,000	164,319,567	4,003,500	-

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีเงินปันผลค้างรับจำนวน 8.99 ล้านบาท (ดูหมายเหตุข้อ 7 และข้อ 26) (2561 : ไม่มี)

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2560 บริษัทได้ซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด จำนวน 51,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1,020 บาท รวมเป็นจำนวนเงิน 52.02 ล้านบาท โดยบริษัทถือหุ้นเป็นจำนวน ร้อยละ 51 ของทุนที่ชำระแล้ว บริษัทบันทึกค่าความนิยมจำนวน 40.79 ล้านบาท ในงบการเงินรวม

เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2561 บริษัทได้ซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด จำนวน 28,875 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 504.94 บาท รวมเป็นจำนวนเงิน 14.58 ล้านบาท (ดูหมายเหตุข้อ 4) โดยบริษัทถือหุ้นเป็นจำนวน ร้อยละ 87.50 ของทุนที่ชำระแล้ว บริษัทบันทึกค่าความนิยมจำนวน 12.95 ล้านบาท ในงบการเงินรวม

12. การดำเนินงานที่ยกเลิกและการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2561 บริษัทได้ทำสัญญาซื้อขายหุ้นเพื่อขายหุ้นสามัญทั้งหมดที่ถืออยู่ในบริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด จำนวน 234,610 หุ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 99.99 ของหุ้นที่ ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว ให้แก่ผู้ถือหุ้นรายเดิมในราคาเสนอซื้อ 487.70 บาทต่อหุ้น คิดเป็นมูลค่า 114.42 ล้านบาท ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2561 ได้มีมติอนุมัติการขายเงินลงทุนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561 และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2561 ได้มีมติอนุมัติการขายเงินลงทุนดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2561 บริษัทได้รับชำระเงินค่าหุ้นสามัญจำนวน 11.44 ล้านบาท เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 ซึ่งการขายหุ้นสามัญดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและบริษัทได้รับชำระค่าหุ้นสามัญส่วนที่เหลือแล้วเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2561

กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 แสดงรายการ ดังต่อไปนี้

	หน่วย : บาท	
	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
สิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการขาย	114,420,000	114,420,000
สินทรัพย์รวม	⁽¹⁾ 130,545,751	112,299,567
หนี้สินรวม	28,678,150	-
สินทรัพย์สุทธิ	101,867,601	112,299,567
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	12,552,399	2,120,433

⁽¹⁾ สินทรัพย์รวมได้รวมค่าความนิยมจำนวน 64.26 ล้านบาท

งบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ได้ถูกจัดประเภทใหม่เพื่อนำเสนอการดำเนินงานที่ยกเลิกเป็นรายการแยกต่างหากจากการดำเนินงานต่อเนื่อง ดังนี้

	หน่วย : บาท	
	งบการเงินรวม	
	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2561	2560
การดำเนินงานที่ยกเลิก		
รายได้	21,565,499	54,695,000
ค่าใช้จ่าย	36,643,219	46,564,725
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานที่ยกเลิก	(15,077,720)	8,130,275
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	-	525,586
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมจากการดำเนินงานที่ยกเลิก	(15,077,720)	8,655,861
กำไรต่อหุ้น		
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	(0.11)	0.06

เงินสหรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วย

	หน่วย : บาท	
	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
เงินสหรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	114,420,000	114,420,000
หัก เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของบริษัทย่อยที่จำหน่าย	(1,988,744)	-
เงินสหรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	112,431,256	114,420,000

13. อุปกรณ์

อุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 บาท	เพิ่มขึ้น	งบการเงินรวม เพิ่มขึ้น จากการซื้อ ธุรกิจ บาท	จำหน่าย บาท	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บาท
ราคาทุน					
ระบบโทรศัพท์	314,600	-	-	-	314,600
เครื่องใช้สำนักงาน	9,156,691	1,603,518	114,594	(1,027,059)	9,847,744
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	3,663,388	75,412	-	(342,568)	3,396,232
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	445,561	460,094	-	(325,211)	580,444
สินทรัพย์เพื่อสาธิต	143,360	16,943	-	-	160,303
ยานพาหนะ	1,790,036	-	-	-	1,790,036
รวมราคาทุน	15,513,636	2,155,967	114,594	(1,694,838)	16,089,359
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ระบบโทรศัพท์	(150,882)	(49,719)	-	-	(200,601)
เครื่องใช้สำนักงาน	(5,215,170)	(1,551,148)	(78,559)	548,248	(6,296,629)
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	(2,854,094)	(262,157)	-	222,185	(2,894,066)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(92,359)	(168,005)	-	129,941	(130,423)
สินทรัพย์เพื่อสาธิต	(40,468)	(40,048)	-	-	(80,516)
ยานพาหนะ	(1,181,133)	(211,552)	-	-	(1,392,685)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(9,534,106)	(2,282,629)	(78,559)	900,374	(10,994,920)
อุปกรณ์	5,979,530				5,094,439

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้น	งบการเงินรวม เพิ่มขึ้น จากการซื้อ ธุรกิจ	จำหน่าย	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ราคาทุน					
ระบบโทรศัพท์	270,600	44,000	-	-	314,600
เครื่องใช้สำนักงาน	5,145,853	1,677,424	2,552,764	(219,350)	9,156,691
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	3,160,788	263,497	525,163	(286,060)	3,663,388
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	937,354	120,350	-	(612,143)	445,561
สินทรัพย์เพื่อสาธิต	-	20,600	122,760	-	143,360
ยานพาหนะ	-	-	1,790,036	-	1,790,036
รวมราคาทุน	9,514,595	2,125,871	4,990,723	(1,117,553)	15,513,636
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ระบบโทรศัพท์	(103,899)	(46,983)	-	-	(150,882)
เครื่องใช้สำนักงาน	(2,568,511)	(1,283,360)	(1,523,177)	159,878	(5,215,170)
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	(2,259,419)	(263,574)	(406,298)	75,197	(2,854,094)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(34,532)	(126,755)	-	68,928	(92,359)
สินทรัพย์เพื่อสาธิต	-	(19,921)	(20,547)	-	(40,468)
ยานพาหนะ	-	(150,256)	(1,030,877)	-	(1,181,133)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(4,966,361)	(1,890,849)	(2,980,899)	304,003	(9,534,106)
อุปกรณ์	4,548,234				5,979,530
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
2561				บาท	2,282,629
2560				บาท	1,890,849

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย
	บาท	บาท	บาท
ราคาทุน			
ระบบโทรศัพท์	314,600	-	-
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	120,350	421,594	-
เครื่องใช้สำนักงาน	5,674,796	973,382	-
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	2,807,089	57,274	(18,935)
รวมราคาทุน	8,916,835	1,452,250	(18,935)
ค่าเสื่อมราคาสะสม			
ระบบโทรศัพท์	(150,882)	(49,719)	-
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(11,066)	(111,834)	-
เครื่องใช้สำนักงาน	(3,050,796)	(998,200)	-
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	(2,266,227)	(179,987)	9,796
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(5,478,971)	(1,339,740)	9,796
อุปกรณ์	3,437,864		3,541,235

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่			ณ วันที่
	1 มกราคม			31 ธันวาคม
	2560			2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ราคาทุน				
ระบบโทรศัพท์	270,600	44,000	-	314,600
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	-	120,350	-	120,350
เครื่องใช้สำนักงาน	4,563,275	1,280,919	(169,398)	5,674,796
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	2,709,383	154,996	(57,290)	2,807,089
รวมราคาทุน	7,543,258	1,600,265	(226,688)	8,916,835
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ระบบโทรศัพท์	(103,899)	(46,983)	-	(150,882)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	-	(11,066)	-	(11,066)
เครื่องใช้สำนักงาน	(2,318,338)	(888,196)	155,738	(3,050,796)
เครื่องตกแต่งสำนักงาน	(2,156,010)	(165,845)	55,628	(2,266,227)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(4,578,247)	(1,112,090)	211,366	(5,478,971)
อุปกรณ์	2,965,011			3,437,864

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

2561	บาท	1,339,740
2560	บาท	1,112,090

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ราคาทุนของอุปกรณ์ที่หักค่าเสื่อมราคาครบแล้วและยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทและบริษัทย่อยมีจำนวน 6.17 ล้านบาท และ 4.32 ล้านบาท ตามลำดับ (บริษัท: 3.58 ล้านบาท และ 2.98 ล้านบาท ตามลำดับ)

14. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 บาท	เพิ่มขึ้น	งบการเงินรวม เพิ่มขึ้นจาก การซื้อ ธุรกิจ บาท	จำหน่าย บาท	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บาท
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	40,268,126	242,968	2,833,933	(26,857,064)	16,487,963
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	31,341,387	-	-	(31,341,387)	-
รวมราคาทุน	71,609,513	242,968	2,833,933	(58,198,451)	16,487,963
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(9,749,590)	(6,770,741)	(924,006)	10,703,707	(6,740,630)
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	(21,046,003)	(2,710,500)	-	23,756,503	-
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(30,795,593)	(9,481,241)	(924,006)	34,460,210	(6,740,630)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	8,565,753	7,317,493	120,000	(7,533,952)	8,469,294
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	49,379,673				18,216,627

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 บาท	เพิ่มขึ้น	งบการเงินรวม เพิ่มขึ้นจาก การซื้อ ธุรกิจ บาท	จำหน่าย บาท	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บาท
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	27,976,637	26,201	12,265,288	-	40,268,126
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	31,341,387	-	-	-	31,341,387
รวมราคาทุน	59,318,024	26,201	12,265,288	-	71,609,513
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(1,995,688)	(6,993,844)	(760,058)	-	(9,749,590)
ความสัมพันธ์กับลูกค้า	(15,792,157)	(5,253,846)	-	-	(21,046,003)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(17,787,845)	(12,247,690)	(760,058)	-	(30,795,593)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	1,567,704	6,998,049	-	-	8,565,753
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	43,097,883				49,379,673

ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

2561	บาท	9,481,241
2560	บาท	12,247,690

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 บาท	งบการเงินเฉพาะกิจการ เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บาท
ราคาทุน				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	1,363,242	-	-	1,363,242
รวมราคาทุน	1,363,242	-	-	1,363,242
ค่าตัดจำหน่ายสะสม				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(1,059,626)	(291,382)	-	(1,351,008)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(1,059,626)	(291,382)	-	(1,351,008)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	3,924,974	3,006,321	-	6,931,295
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	4,228,590			6,943,529

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 บาท	งบการเงินเฉพาะกิจการ เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บาท
ราคาทุน				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	1,356,033	7,209	-	1,363,242
รวมราคาทุน	1,356,033	7,209	-	1,363,242
ค่าตัดจำหน่ายสะสม				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(616,635)	(442,991)	-	(1,059,626)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(616,635)	(442,991)	-	(1,059,626)
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	1,567,704	2,357,270	-	3,924,974
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	2,307,102			4,228,590

ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

2561	บาท	291,382
2560	บาท	442,991

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งหักค่าตัดจำหน่ายสะสมทั้งจำนวนแล้ว แต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทและบริษัทย่อยมีจำนวน 1.09 ล้านบาท และ 0.02 ล้านบาท ตามลำดับ (บริษัท: 1.09 ล้านบาท และ 0.02 ล้านบาท ตามลำดับ)

15. ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	569,534	43,214	569,534	43,214
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(1,505,939)	(1,939,955)	-	-
รวม	(936,405)	(1,896,741)	569,534	43,214

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกิดขึ้นในระหว่างปี มีดังนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	รับรู้ในกำไร หรือขาดทุน	รับรู้ใน กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	43,214	136,835	389,485	569,534
รวม	43,214	136,835	389,485	569,534
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ผลต่างจากการปรับมูลค่าชุดธรรมของสินทรัพย์ ของบริษัทย่อยจากการซื้อธุรกิจ	(1,939,955)	434,016	-	(1,505,939)
รวม	(1,939,955)	434,016	-	(1,505,939)
รวมสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	(1,896,741)			(936,405)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 บาท	ได้มาจาก การซื้อธุรกิจ บาท	รับรู้ในกำไร หรือขาดทุน บาท	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บาท
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี				
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	7,074	-	36,140	43,214
รวม	<u>7,074</u>	<u>-</u>	<u>36,140</u>	<u>43,214</u>
หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี				
ผลต่างจากการปรับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ของบริษัทย่อยจากการซื้อธุรกิจ	-	(2,170,079)	230,124	(1,939,955)
รวม	<u>-</u>	<u>(2,170,079)</u>	<u>230,124</u>	<u>(1,939,955)</u>
รวมสินทรัพย์และหนี้สินภายใต้การตัดบัญชี	<u>7,074</u>			<u>(1,896,741)</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 บาท	รับรู้ในกำไร หรือขาดทุน บาท	รับรู้ใน กำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น บาท	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บาท
สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี				
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	43,214	136,835	389,485	569,534
รวมสินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี	<u>43,214</u>	<u>136,835</u>	<u>389,485</u>	<u>569,534</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ	รับรู้ในกำไร	รับรู้ใน	ยอดคงเหลือ
	ณ วันที่	หรือขาดทุน	กำไรขาดทุน	ณ วันที่
	1 มกราคม		เบ็ดเสร็จอื่น	31 ธันวาคม
	2560			2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	7,074	36,140	-	43,214
รวมสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	7,074	36,140	-	43,214

บริษัทและบริษัทย่อยใช้อัตราภาษีร้อยละ 20 ในการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ของปีปัจจุบัน	5,258,071	1,502,273	5,258,071	1,502,273
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่รับรู้ในปีปัจจุบัน	(570,851)	(266,264)	(136,835)	(36,140)
รวมค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่รับรู้ในปีปัจจุบัน	4,687,220	1,236,009	5,121,236	1,466,133

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม สามารถกระทบยอดกับกำไรทางบัญชีได้ ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท		บาท	
กำไรทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
- ธุรกิจที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้	23,320,935	18,561,026	12,888,970	15,209,670
- ธุรกิจที่ไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้	37,949,192	7,131,597	25,590,824	7,278,020
รวมกำไรทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	61,270,127	25,692,623	38,479,794	22,487,690
อัตราภาษี	20%	20%	20%	20%
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้คำนวณตามอัตราภาษี	7,589,838	1,426,319	5,118,165	1,455,604
ผลกระทบทางภาษีของรายการที่ไม่สามารถนำมาหัก				
ในการคำนวณกำไรทางภาษี	234,433	46,954	139,906	46,669
ผลกระทบของขาดทุนทางภาษีที่คาดว่าจะไม่ได้ใช้	(2,566,200)	29,000	-	-
รายได้ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับ				
ผลแตกต่างชั่วคราว	(570,851)	(266,264)	(136,835)	(36,140)
รวมค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุน	4,687,220	1,236,009	5,121,236	1,466,133

16. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินมัดจำ	6,550	22,674	6,550	6,550
เงินมัดจำค่าเช่าอาคารและอุปกรณ์	1,264,223	1,337,955	962,716	867,895
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	591,702	231,285	231,285	231,285
เงินฝากธนาคารและรายการเทียบเท่า				
เงินสดที่ใช้เป็นหลักประกัน				
(ดูหมายเหตุข้อ 31.1)	-	5,225,960	-	-
รวม	1,862,475	6,817,874	1,200,551	1,105,730

17. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
เจ้าหนี้การค้า - บริษัทอื่น	1,109,811	11,102,406	-	-
เจ้าหนี้อื่น - บริษัทอื่น	443,531	1,196,235	355,485	488,441
เงินมัดจำจากลูกค้า	199,177	19,416	-	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4,466,521	6,562,217	1,362,901	3,534,809
รายได้รับล่วงหน้า	23,812,304	23,282,235	18,050,513	18,066,614
รวม	30,031,344	42,162,509	19,768,899	22,089,864

18. หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		มูลค่าปัจจุบันของ	
	จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย		จำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่าย	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ภายใน 1 ปี	93,912	159,649	87,511	147,736
เกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	78,260	172,172	76,438	163,949
	172,172	331,821	163,949	311,685
หัก ดอกเบี้ยรอการตัดบัญชี	8,223	20,136	-	-
	163,949	311,685	163,949	311,685

19. ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

บริษัทและบริษัทย่อยมีโครงการผลประโยชน์พนักงานหลังจากออกจากงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน และตามระเบียบการเกษียณอายุพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย ซึ่งจัดเป็นโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ที่ไม่ได้จัดให้มีกองทุน

จำนวนที่บันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน หลังจากออกจากงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	1,133,568	1,221,043	875,500	758,281
ต้นทุนดอกเบี้ย	160,456	136,906	131,528	107,900
	<u>1,294,024</u>	<u>1,357,949</u>	<u>1,007,028</u>	<u>866,181</u>

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานหลังจากออกจากงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
ประมาณการหนี้สินตามโครงการ				
ผลประโยชน์พนักงานยกมา	6,166,491	4,455,638	4,818,475	3,952,294
เพิ่มขึ้นจากการซื้อธุรกิจ	534,434	1,689,899	-	-
ลดลงจากการขายบริษัทย่อย	(326,044)	-	-	-
บวก ต้นทุนบริการปัจจุบัน	1,133,568	1,221,043	875,500	758,281
ต้นทุนดอกเบี้ย	160,456	136,906	131,528	107,900
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของ				
ผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้				
- จากการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานด้านประสิทธิภาพการทำงาน	(309,087)	(618,392)	(309,087)	-
- จากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานทางการเงิน	2,489,065	33,945	2,489,065	-
- จากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานด้านประชากรศาสตร์	686,411	58,861	686,411	-
- จากการเปลี่ยนแปลงวิธีการคำนวณ	-	(811,409)	-	-
ประมาณการหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์พนักงานยกไป	<u>10,535,294</u>	<u>6,166,491</u>	<u>8,691,892</u>	<u>4,818,475</u>

ข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่สำคัญที่ใช้ในการคำนวณประมาณการหนี้สินภายใต้โครงการผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
อัตราคิดลด (ต่อปี)	2.71% - 2.83%	2.73% - 3.50%	2.71%	2.73%
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนในอนาคต (ต่อปี)	5.00% - 6.33%	4.00% - 5.00%	6.33%	4.00%
สัดส่วนของพนักงานที่เลือกลาออกก่อนเกษียณอายุ (ขึ้นอยู่กับช่วงอายุของพนักงาน) (ต่อปี)				
- พนักงานรายเดือน	0% - 15%	0% - 25%	0% - 15%	0% - 9%

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยซึ่งมีผลกระทบเพิ่มขึ้น (ลดลง) ต่อมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
อัตราคิดลด				
อัตราคิดลด - ลดลงร้อยละ 1	1,304,428	729,049	1,095,370	508,808
อัตราคิดลด - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	(1,085,028)	(613,653)	(909,142)	(429,420)
อัตราการเติบโตของเงินเดือน				
อัตราการเติบโตของเงินเดือน - ลดลงร้อยละ 1	(1,103,166)	(669,898)	(918,999)	(488,451)
อัตราการเติบโตของเงินเดือน - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	1,296,658	781,609	1,081,378	569,888
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน				
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน - ลดลงร้อยละ 1	601,671	304,657	520,623	221,071
อัตราการหมุนเวียนของพนักงาน - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	(1,169,929)	(667,544)	(978,223)	(466,069)

หน่วย : บาท

20. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพและโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

20.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ผลประโยชน์ของพนักงานตามแผนการจ่ายเงินสมทบประกอบด้วย กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานของบริษัทบนพื้นฐานความสมัครใจของพนักงานในการเป็นสมาชิกของกองทุน โดยพนักงานจ่ายเงินสะสมในอัตราร้อยละ 5 ของเงินเดือนทุกเดือนและบริษัทจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 5 ของเงินเดือนของพนักงานทุกเดือน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้ได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามข้อกำหนดของกระทรวงการคลังและจัดการกองทุนโดยผู้จัดการกองทุนที่ได้รับอนุญาต

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินสมทบของบริษัทและบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ซึ่งบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการมีจำนวน 1.94 ล้านบาท และ 2.01 ล้านบาท ตามลำดับ (บริษัท: 1.94 ล้านบาท และ 1.70 ล้านบาท ตามลำดับ)

20.2 โครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

บริษัทได้จัดตั้งโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้างสำหรับพนักงานของบริษัทบนพื้นฐานความสมัครใจของพนักงานในการเข้าร่วมโครงการเพื่อลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท โดยพนักงานจ่ายเงินสะสมเข้าโครงการทุกเดือนในอัตราร้อยละ 5 ของจำนวนเงินที่บริษัทจ่ายสมทบและบริษัทจ่ายเงินสมทบในอัตราที่ระบุไว้ในเงื่อนไขของโครงการทุกเดือน ระยะเวลาของโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้างคือ 3 ปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2560 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2563 เงินสะสมของพนักงานและเงินสมทบของบริษัทจะถูกนำไปซื้อหุ้นสามัญของบริษัท โดยผ่านนายหน้าที่ได้รับการแต่งตั้งจากบริษัท ซึ่งจะทำการซื้อหุ้นด้วยวิธี Dollar Cost Average ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทุกเดือน

ทั้งนี้พนักงานจะไม่สามารถขายหุ้นสามัญของบริษัทที่มีอยู่ในบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้างได้ จนกว่าจะสิ้นสุดโครงการ ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2563 หากพนักงานลาออกจากโครงการก่อนสิ้นสุดโครงการ พนักงานจะได้รับหุ้นทั้งหมดในส่วนของเงินสะสมของพนักงาน และในส่วนของเงินสมทบของบริษัท พนักงานจะต้องคืนให้กับโครงการในอัตราร้อยละ 90 และหากพนักงานพ้นสภาพจากการเป็นพนักงานของบริษัทก่อนสิ้นสุดโครงการเนื่องจากเสียชีวิต ทูพพลภาพ หรือเกษียณอายุ พนักงานจะได้รับหุ้นทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ของพนักงาน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 เงินสมทบของบริษัทซึ่งบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการมีจำนวน 2.77 ล้านบาท และ 1.24 ล้านบาท ตามลำดับ

21. ทุนเรือนหุ้น

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 51 ในกรณีที่บริษัทเสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ บริษัทต้องนำค่าหุ้นส่วนเกินนี้ตั้งเป็นทุนสำรอง (“ส่วนเกินมูลค่าหุ้น”) ส่วนเกินมูลค่าหุ้นนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทรับรู้ค่าใช้จ่ายทางตรงเพิ่มเติมซึ่งเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้กับประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering) โดยนำไปสุทธิจากส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเป็นจำนวน 2.76 ล้านบาท

22. กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

การคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 คำนวณโดยการหารกำไรสุทธิสำหรับปีที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกและชำระแล้วระหว่างปี ทั้งนี้ กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 คำนวณโดยรวมผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้น เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของกำไรต่อหุ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหุ้นดังกล่าวแสดงได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
กำไรที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัท	32,789,602	30,146,419	33,358,558	21,021,557
จำนวนหุ้นสามัญที่ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของ				
หุ้นสามัญ	134,000,000	134,000,000	134,000,000	134,000,000
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	0.24	0.22	0.25	0.16

23. ทุนสำรองตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดเงินขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน ทุนสำรองตามกฎหมายนี้ห้ามมิให้นำไปจ่ายเป็นเงินปันผล

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ บริษัทย่อยต้องจัดสรรกำไรสุทธิอย่างน้อยร้อยละ 5 เป็นสำรองตามกฎหมายทุกครั้งที่ประกาศจ่ายเงินปันผล จนกว่าสำรองตามกฎหมายจะมีจำนวนเท่ากับร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน ทุนสำรองนี้จะนำมาจัดสรรเงินปันผลไม่ได้

24. เงินปันผลจ่าย

เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2561 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทครั้งที่ 1/2561 ได้มีมติจ่ายเงินปันผลสำหรับหุ้นสามัญจำนวน 134,000,000 หุ้น ในอัตราหุ้นละ 0.063 บาท รวมเป็นเงินปันผลทั้งสิ้น 8.44 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายเงินปันผลดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2561

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทครั้งที่ 1/2560 ได้มีมติจ่ายเงินปันผลสำหรับหุ้นสามัญจำนวน 134,000,000 หุ้น ในอัตราหุ้นละ 0.051 บาท รวมเป็นเงินปันผลทั้งสิ้น 6.82 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายเงินปันผลดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2560

25. การจัดการส่วนทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารทุนของบริษัทเป็นไปเพื่อการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของบริษัท เพื่อสร้างผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่นๆ

ฝ่ายบริหารได้มีการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการกำหนดนโยบายจ่ายเงินปันผลและการบริหารเงินทุนเพื่อการดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนและต้นทุนทางการเงินของทุนที่เหมาะสม

26. รายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ บุคคลหรือกิจการต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัท โดยการมีผู้ถือหุ้นร่วมกันหรือมีกรรมกรร่วมกัน รายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันได้กำหนดขึ้นโดยใช้ราคาตลาดหรือราคาที่ตกลงกันตามสัญญาหากไม่มีราคาตลาดรองรับ

นโยบายการกำหนดราคาสำหรับแต่ละรายการอธิบายได้ดังนี้

	นโยบายการกำหนดราคา
ค่าบริการจ่าย	ราคาตลาด
ดอกเบี้ยรับ	ร้อยละ 2.50 ต่อปี
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสำคัญ ได้แก่	ตามที่ได้รับอนุมัติจากกรรมการและผู้ถือหุ้น ของบริษัท
บำเหน็จกรรมการ เบี้ยประชุม เงินเดือน โบนัส	

26.1 ยอดคงค้างระหว่างกัน ณ วันที่ในงบแสดงฐานะทางการเงิน

ยอดคงเหลือกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินลงทุนในบริษัทย่อย				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	-	-	112,299,567
บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	-	-	52,020,000	52,020,000
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	-	-	14,580,000	-
รวม	-	-	66,600,000	164,319,567
ลูกหนี้อื่น				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	-	-	1,070,000
รวม	-	-	-	1,070,000

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
เงินมัดจำอื่นๆ				
บริษัท ซินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	-	-	83,325	-
รวม	-	-	83,325	-
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	-	-	5,000,000
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	-	-	2,000,000	-
รวม	-	-	2,000,000	5,000,000
เงินปันผลค้างรับ				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	-	-	8,999,150
รวม	-	-	-	8,999,150
เจ้าหนี้อื่น				
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	-	-	7,345	-
รวม	-	-	7,345	-
ดอกเบี้ยค้างรับ				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	-	-	125,000
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	-	-	6,849	-
รวม	-	-	6,849	125,000

26.2 รายการธุรกิจที่สำคัญที่เกิดขึ้นในระหว่างปี

รายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญสรุปสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ได้ดังนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
รายได้ค่าบริการ				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด.	-	-	-	500,000
บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	-	-	630,000	-
รวม	-	-	630,000	500,000
เงินปันผลรับ				
บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	-	-	4,003,500	-
รวม	-	-	4,003,500	-
ดอกเบี้ยรับ				
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	-	-	-	125,000
บริษัท วินสตาร์เทค จำกัด	-	-	7,384	-
รวม	-	-	7,384	125,000
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสำคัญ				
ผลตอบแทนระยะสั้น	17,332,268	14,086,317	17,332,268	14,086,317
ผลตอบแทนระยะยาว	1,127,114	926,894	1,127,114	926,894
รวม	18,459,382	15,013,211	18,459,382	15,013,211

26.3 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2561 และ 2560 บริษัทได้ทำสัญญาบริการกับบริษัทย่อยเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการบริหาร การจัดการ และการสนับสนุนการปฏิบัติงานของธุรกิจอื่นแก่บริษัทย่อยดังกล่าว โดยคิดอัตราค่าบริการตามที่ตกลงกัน ซึ่งอ้างอิงจากประมาณการเวลาและต้นทุนที่ใช้ไปบวกด้วยส่วนเพิ่มค่าบริการสำหรับปี 2561 และ 2560 มีดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ระยะเวลาของสัญญา	ค่าบริการต่อปี
		บาท
บริษัท ชินเนเจอร์ เทคโนโลยี จำกัด	1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2561	630,000
บริษัท เอ็มเอสแอล ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2560	500,000

27. บัตรส่งเสริมการลงทุน

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2552 บริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่ 1156(7)/2552 จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำหรับกิจการประเภท 5.8 กิจการซอฟต์แวร์ ประเภท ENTERPRISE SOFTWARE และ DIGITAL CONTENT ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการซึ่งคือวันที่ 3 กันยายน 2552

เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2552 บริษัทย่อยได้รับสิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่ 1776(7)/2552 จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำหรับกิจการประเภท 5.8 กิจการซอฟต์แวร์ ประเภท ENTERPRISE SOFTWARE และ DIGITAL CONTENT ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ ซึ่งคือวันที่ 20 ตุลาคม 2552

เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 บริษัทย่อยได้รับสิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่ 60-1302-1-00-2-0 จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำหรับกิจการประเภท 5.7.2 กิจการซอฟต์แวร์ ประเภท ENTERPRISE SOFTWARE และ/หรือ DIGITAL CONTENT ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทยังไม่มีรายได้จากการประกอบกิจการตามบัตรส่งเสริมการลงทุนนี้

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2561 บริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่ 61-0565-1-01-2-0 จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำหรับกิจการประเภท 5.7.2 กิจการซอฟต์แวร์ ประเภท ENTERPRISE SOFTWARE และ/หรือ DIGITAL CONTENT ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 โดยได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมีกำหนดเวลา 7 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ ซึ่งคือวันที่ 6 มิถุนายน 2561

รายได้จากการขายและให้บริการของบริษัทและบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม จำแนกตามกิจการที่ได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริม มีดังนี้

	งบการเงินรวม		
	2561		รวม
	ส่วนที่ได้รับส่งเสริม	ส่วนที่ไม่ได้รับ	
	การลงทุน	ส่งเสริมการลงทุน	
	บาท	บาท	บาท
รายได้จากการขายและให้บริการในประเทศ	32,484,151	129,846,998	162,331,149
รายได้จากการขายและให้บริการต่างประเทศ	3,593,249	7,656,820	11,250,069
รวม	36,077,400	137,503,818	173,581,218

	งบการเงินรวม		
	2560		รวม
	ส่วนที่ได้รับส่งเสริม	ส่วนที่ไม่ได้รับ	
	การลงทุน	ส่งเสริมการลงทุน	
	บาท	บาท	บาท
รายได้จากการขายและให้บริการในประเทศ	73,944,342	36,847,555	110,791,897
รายได้จากการขายและให้บริการต่างประเทศ	9,034,142	1,011,731	10,045,873
รวม	82,978,484	37,859,286	120,837,770

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2561		รวม
	ส่วนที่ได้รับส่งเสริม	ส่วนที่ไม่ได้รับ	
	การลงทุน	ส่งเสริมการลงทุน	
	บาท	บาท	บาท
รายได้จากการขายและให้บริการในประเทศ	32,484,151	70,315,048	102,799,199
รายได้จากการขายและให้บริการต่างประเทศ	3,593,249	6,149,073	9,742,322
รวม	36,077,400	76,464,121	112,541,521

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560		รวม
	ส่วนที่ได้รับส่งเสริม	ส่วนที่ไม่ได้รับ	
	การลงทุน	ส่งเสริมการลงทุน	
	บาท	บาท	บาท
รายได้จากการขายและให้บริการในประเทศ	63,725,591	18,196,705	81,922,296
รายได้จากการขายและให้บริการต่างประเทศ	8,874,678	926,672	9,801,350
รวม	72,600,269	19,123,377	91,723,646

28. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานสอดคล้องกับรายงานภายในสำหรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและประเมินผลการดำเนินงาน ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานของบริษัท คือ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท

ส่วนงานธุรกิจ

กลุ่มบริษัทดำเนินกิจการในส่วนงานธุรกิจเดียว คือ ธุรกิจประกอบกิจการขายโปรแกรมคอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้ง รวมถึงการให้บริการบำรุงรักษาและบริการอื่นซึ่งเกี่ยวเนื่องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ส่วนงานทางภูมิศาสตร์

ส่วนงานดำเนินงานจำแนกตามเขตภูมิศาสตร์ในงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561			สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560		
	ภายใน	ภายนอก	รวม	ภายใน	ภายนอก	รวม
	ประเทศ	ประเทศ		ประเทศ	ประเทศ	
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
รายได้จากการขายและให้บริการ	162,331,149	11,250,069	173,581,218	110,791,897	10,045,873	120,837,770
ต้นทุนการขายและให้บริการ	57,088,171	521,761	57,609,932	41,709,005	868,991	42,577,996
กำไรขั้นต้น	105,242,978	10,728,308	115,971,286	69,082,892	9,176,882	78,259,774

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 กลุ่มบริษัทไม่มีรายได้จากการขายและให้บริการกับลูกค้าภายนอกรายใดรายหนึ่งที่มีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้นไป ของรายได้รวม

29. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

ค่าใช้จ่ายตามลักษณะที่สำคัญสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ค่าเช่าและค่าใช้จ่ายสำนักงาน	4,765,953	3,804,347	3,685,353	3,343,680
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	79,145,407	59,074,512	59,197,284	48,827,862
ค่ายานพาหนะและที่พักเดินทาง	1,550,673	1,484,946	1,142,674	1,220,053
ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค	3,073,692	2,438,930	2,115,362	1,968,539
ค่าบริการวิชาชีพและค่าธรรมเนียม	8,125,119	8,985,289	7,175,414	7,688,929
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	4,839,082	3,225,777	1,631,122	1,555,081
ค่าโฆษณาและค่าส่งเสริมการขาย	3,242,367	3,810,773	2,703,966	3,043,475
ค่าจ้างบุคคลภายนอกบริการลูกค้า	1,323,383	598,701	1,160,985	598,701
ต้นทุนทางการเงิน	11,965	10,183	52	-
ค่าใช้จ่ายอื่น	732,238	933,057	726,768	931,632
หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ (กลับรายการ)	428,536	(289,111)	267,260	(289,111)
ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการบริษัท	1,555,000	1,530,000	1,555,000	1,530,000

30. เครื่องมือทางการเงิน

30.1 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อหมายถึง ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเกิดจากการที่ลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทและบริษัทย่อย อย่างไรก็ตาม บริษัทและบริษัทย่อยไม่เคยเกิดความเสียหายเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาของลูกหนี้ และบริษัทและบริษัทย่อยคาดว่าจะไม่มีความเสี่ยงทางด้านการให้สินเชื่อ

ในกรณีของการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ซึ่งบันทึกในงบแสดงฐานะการเงินถือเป็นมูลค่าสูงสุดของความเสียหายที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา

30.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยจะเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานแก่บริษัทและบริษัทย่อยในปีปัจจุบันและในปีต่อไป ในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย เนื่องจากเงินกู้ยืมส่วนใหญ่ของบริษัทและบริษัทย่อยมีอัตราดอกเบี้ยเป็นแบบลอยตัว อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2561 บริษัทและบริษัทย่อยไม่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเนื่องจากบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีเงินกู้ยืม

30.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบแก่บริษัทและบริษัทย่อย ในปีปัจจุบันและในปีต่อไป อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนที่จะเปลี่ยนแปลงไม่มีสาระสำคัญต่อบริษัทและบริษัทย่อย เนื่องจากบริษัทและบริษัทย่อย ไม่มีรายการเงินตราต่างประเทศที่มีสาระสำคัญ

30.4 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณมูลค่ายุติธรรม ดังนั้นมูลค่ายุติธรรมที่ประมาณขึ้นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินนี้ จึงไม่จำเป็นต้องบ่งชี้ถึงจำนวนเงิน ซึ่งเกิดขึ้นจริงในตลาดแลกเปลี่ยนในปัจจุบัน การใช้ข้อสมมติฐานทางการตลาดและหรือวิธีการประมาณที่แตกต่างกันอาจมีผลกระทบที่มีสาระสำคัญต่อมูลค่ายุติธรรมที่ประมาณขึ้น บริษัทและบริษัทย่อยใช้วิธีการและข้อสมมติฐานดังต่อไปนี้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น รายได้ค้างรับ ดอกเบี้ยค้างรับ เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินให้กู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น ภาษีเงินได้ค้างจ่าย และหนี้สินหมุนเวียนอื่น มีมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณเท่ากับมูลค่าตามบัญชี การวัดมูลค่ายุติธรรมใช้ลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมระดับ 3 โดยประมาณการมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิที่คาดว่าจะได้รับหรือต้องจ่ายชำระ

หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงินมีมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณเท่ากับมูลค่าตามบัญชี การวัดมูลค่ายุติธรรมใช้ลำดับชั้นมูลค่ายุติธรรมระดับ 3 โดยประมาณการมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิที่คาดว่าจะได้รับหรือต้องจ่ายชำระ

31. ภาระผูกพัน

31.1 หนังสือค้ำประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อยมีหนังสือสัญญาค้ำประกัน (L/G) ที่ออกโดยธนาคารในนามของบริษัทย่อยจำนวนเงิน 3.42 ล้านบาท เพื่อประกันการปฏิบัติงานตามสัญญา หนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารดังกล่าวค้ำประกันโดยบัญชีเงินฝากธนาคารของบริษัทย่อย (ดูหมายเหตุข้อ 16) (2561 : ไม่มี)

31.2 สัญญาเช่าดำเนินงาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 บริษัทและบริษัทย่อยได้ทำสัญญาเช่าดำเนินงานสำหรับสำนักงานและบริการเป็นเวลา 3 ปี ซึ่งเงินที่ต้องจ่ายในอนาคตสรุปได้ดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2561	2560	2561	2560
	บาท	บาท	บาท	บาท
ไม่เกิน 1 ปี	5,111,760	3,594,573	3,582,360	1,218,333
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	6,138,900	711,000	4,911,300	-
รวม	11,250,660	4,305,573	8,493,660	1,218,333

บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายค่าเช่าและบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จจ่อสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 จำนวน 4.77 ล้านบาท และ 6.83 ล้านบาท ตามลำดับ (บริษัท: 3.69 ล้านบาท และ 3.34 ล้านบาท ตามลำดับ)

32. สัญญาที่สำคัญ

บริษัทได้ทำสัญญาแต่งตั้งตัวแทนในการจัดจำหน่ายโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของบริษัทในต่างประเทศซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อให้ตัวแทนดังกล่าวทำการตลาด จำหน่าย ติดตั้ง และให้บริการลูกค้าอายุสัญญา 2 ปี และกำหนดอัตราค่าตอบแทนตามที่ตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทและตัวแทนในแต่ละประเทศ

33. การจัดประเภทรายการใหม่

รายการในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ได้มีการจัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประเภทรายการในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ดังนี้

หน่วย : บาท

รายการ	จำนวนเงิน	การแสดงรายการเดิม	การแสดงรายการใหม่
รายได้จากการขายและให้บริการ	53,749,058	รายได้จากการขายและให้บริการ	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
ดอกเบี้ยรับ	14,956	ดอกเบี้ยรับ	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ	345,852	กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	51,772	กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ถาวร	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
รายได้อื่น	533,361	รายได้อื่น	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
ต้นทุนการขายและให้บริการ	27,321,235	ต้นทุนการขายและให้บริการ	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	249,699	ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	18,896,895	ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	96,895	ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ	253,026	กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ	ค่าใช้จ่ายอื่น
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	525,586	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	กำไรสำหรับงวดจากการดำเนินงานที่ ยกเลิกสุทธิจากภาษี

34. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

- 34.1 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2561 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561 ได้มีมติอนุมัติให้เข้าซื้อหุ้นสามัญในบริษัทแห่งหนึ่งจากผู้ถือหุ้นเดิมจำนวน 10.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 51 ของหุ้นที่ออกและชำระแล้ว ซึ่งได้ชำระเงินเรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562
- 34.2 เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2562 ได้มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับหุ้นสามัญจำนวน 134,000,000 หุ้น ในอัตราหุ้นละ 0.10 บาท รวมเป็นเงินปันผลทั้งสิ้น 13.40 ล้านบาท บริษัทจะจ่ายเงินปันผลดังกล่าวในวันที่ 26 เมษายน 2562

35. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติให้ออกงบการเงินโดยคณะกรรมการของบริษัท เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562